

Lite mer om varg – VargExtra 2010

En grundligare titt på lite litteratur, ett brev från Andreas Carlgren och ibland lätt editerade inlägg jag gjort, mest som "comments". Detta dokument täcker tiden till ungefär från våren 2010 till Januari 2011, därefter startar jag ett nytt dokument (VargExtra 2011)

Litteratur

En bok jag studerat är Allendorf, F.W. & Luikart, G. (2007): Conservation and the genetics of Populations. Blackwell Publishing, Malden, Oxford and Carlton.

Nedan ger jag några referenser om problem med inavel och överlevnad av isolerade populationer. Först säger jag att den sydsvenska vargen inte skall betraktas som en isolerad population ens om den hålls tillfälligt isolerad. Nu finns det teoretiska skäl och analogier som jag skall diskutera som ger upphov till berättigade farhågor att tro att den sydsvenska vargstammen är på gång att gå under pga av hög och växande inavel. Nytt blod (migration) skulle klart minska denna risk. Nytt blod kan tillföras med några års varsel om verkligen en situation uppstod så att det fanns klarare dokumentation på att stammen verkligen inte var livskraftig. Den mest övertygande dokumentationen är minskande numerär, som inte gör att man inte måste trimma populationen för att hålla stammen i närheten av 200 och inte kan förklaras som en fluktuation ett enstaka år. I den situationen så förutser jag att en massiv import av kanske 20 djur till. Skillnaden mot nu är då att det kommer att vara en räddningsoperation för att rädda stammens överlevnad, inte en förebyggande åtgärd. Man får hoppas att det då får mer acceptans. Problemet med nytt blod nu är att risken är mycket stor att det inte får tillräckligt acceptans, inte att det inte hjälper genetiskt. Ett vargscenario utan inplantering nu förutsätter alltså att samma inplantering förutses senare när det verkligen visar sig hotande effekter av inaveln och att den svenska vargstammen inte kan ses som en del i en större vargstam. Även om den svenska vargen inte skulle utgöra något typiskt exempel om effekten av inavelsdepressionen minskade mycket med tiden, så finns det ändå skäl att tro att den minskar lite grand och den svenska vargen behöver inte vara typiskt. Sammanfattning av litteratur: Tidigare inavel verkar ha ett inflytande och kan modifiera inavelsdepressionen men endast i begränsad omfattning och fall när inavelsdepression elimineras är ovanliga.

R. Frankham / Biological Conservation 126 (2005) 131–140. Om man startar linjer av bananflugor med låga effektiva populationsantal så går en stor andel under. Risken för att populationen försvinner vid upprepade syskonparning blir påtaglig redan vid de nivåer vargarna har idag, och ökar med varje generation av ökande inavel. Vid större men fortfarande inte höga effektiva populationsantal så minskar risken för undergång. Om det var bara enkla recessiva letaler skulle man förvänta sig att effekten av inavel avklingade mer. Det var så pass få helsyskonlinjer som överlevde mycket hård inavel så att det är tveksamt om genom är vanliga som inte har gener som potentiellt kan ge hög inavelsdepression. Vid samma inavelsgrad var utdöendet lägre vid högre "effektiv" populationsstorlek. Inavelsdepression är ett allmänt förekommande fenomen som förekommer i de flesta arter inklusive vilda djur och som kan ta sig många uttryck. Föregående inavel ("purging") har empiriskt typiskt endast haft måttliga effekter och alleler som måttligt bidrar till inavelsdepressionen förväntas fixeras som neutrala gener. Kunskapen om inaveln har ökat som på olika sätt gjort att den ter sig viktigare nu i bevarandesammanhang än för några decennier sedan bl. a. är ofta nyare skattningar av "genetic load" högre.

Kommentarer: Om den svenska vargstammen vore *Drosophila* så ter det sig tveksamt om den skulle överleva 100 år till med 95 % sannolikhet ens med det inflöde av immigranter som föreslagits. Andra må bedöma relevansen av studien.

Ballou, J.D., 1997. Effects of ancestral inbreeding on genetic load in mammalian populations. Journal of Heredity 88, 169–178. Results from captive animal populations are reviewed. Inbreeding history seems usually to reduce inbreeding depression, but the effect is not strong enough to support individual recessive lethals as the most important factor, although it could have some importance. Higher inbreeding will generally cause higher inbreeding depression also after an inbreeding history which may somewhat reduce the inbreeding depression, thus the selection against inbreeding depression is not very powerful to reduce inbreeding depression in the short run. Purging of captive populations has sometimes been suggested to reduce the inbreeding problems, this review give little support for applying the praxis in zoo populations.

Kommentar: This review was the most relevant for the Swedish wolf situation I found. Wild wolf is not a captive animal etc. but I cannot say now what implications that may have. Det har blivit besvärligare att förklara vad som egentligen orsakar inavelsdepression eftersom de enklaste förklaringarna inte verkar hålla generellt.

Andersson, S., Ellmer, M., Jorgensen, T.H. & Palmé, A. 2010. Quantitative genetic effects of bottlenecks: experimental evidence from a wild plant species, *Nigella degenii*. Journal of Heredity 101 har en relevant studie över avklingning av inavelseffekter efter en flaskhals. Linjer startades genom självbefruktning (dvs en enda grundare) och linjen fick sedan para sig fritt i ganska stora populationer i tre generationer, dvs förenklat startar man med en flaskhals $F=0.5$ och håller sedan denna inavel konstant. Drygt 75 procent av alla linjer dog ut efter en eller två generationer på grund av låg överlevnad eller dålig frösättning. De linjer som överlevde var vitala och innehöll mycket av den variation som fanns före flaskhalsen.

Kommentar: Denna studie är mycket relevant för den svenska vargstammen som genomgått en flaskhals och klarat sig drygt tre generationer därefter. En skillnad är att flaskhalsen inte alls var lika snäv för varg ($F=0.3$).

Frågor som varför många populationer verkar klara sig bra och inte ha inavelsproblem har inte ännu fått ett bra svar. Det förekommer att de betecknas som "lyckliga flaskhalsar". "Misslyckanden" med populationer med liten genetisk variation som inte lyckats etablera sig skrivs inte lika mycket om.

Från Anders Carlgren

Detta är från miljöministern våren 2010 jag bilägger det för att klargöra regeringens politik, det är ju öppen handling men jag har uteslutit mottagaren (det är säkert många som fått samma brev).

REGERINGSKANSLIET

Miljödepartementet

Miljöministern

M2010/249/A/Br

...

Tack för ditt e-brev om licensjakt på varg.

Den senaste tiden har många, liksom du, engagerat sig för vargen. Det välkomnar jag. Vargen är ett ovärderligt inslag i den svenska naturen.

Vargjakten har väckt starka känslor. Jag vill därför i det här svaret beskriva grunden för regeringens politik som en bred majoritet i svenska riksdagen står bakom. Jag vill också understryka att ett syfte med regeringens arbete är att försöka förena de mycket starka åsikter och känslor som präglar synen på rovdjur i allmänhet och vargen i synnerhet. Det finns legitima åsikter från olika berörda som behöver närma sig varandra för att vi ska utveckla politiken för livskraftiga rovdjursstammar i Sverige.

I den svenska rovdjurspolitiken har vi slagit fast att björn, järv, lo, varg och kungsörn ska finnas i så stort antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan. Jag vill vara tydlig och låt det inte råda något tvivel: Regeringen vill ha friska vargar i våra svenska skogar. För att detta ska vara möjligt måste vargen kunna samexistera med andra djur och med människan. Att öka inflytandet och acceptansen bland berörda i vargtäta områden är nödvändigt för långsiktigt livskraftiga vargstammar.

Beslutet om en begränsad licensjakt på varg är en del i ett paket av åtgärder som regeringen föreslog i proposition 2008/09:210 En ny rovdjursförvaltning. Den nya rovdjursförvaltningen innebär en tillfällig begränsning av vargstammens tillväxttakt och åtgärder för att stärka vargstammens genetiska status samt ett ökat regionalt ansvar och lokalt inflytande. Detta ligger i linje med de riktlinjer om förvaltning av stora rovdjur som Europeiska kommissionen (EU) fastställde under 2008.

Trots att den svenska vargstammen har växt snabbt de senaste åren, innebär det inte att vi var på väg mot en livskraftig vargstam. Det avgörande för en långsiktigt livskraftig vargstam i Sverige är att det tillförs nya vargar. Forskarna är – tvärtom vad som ibland påstås – eniga. Fakta ur forskarrapporterna som lämnats till Naturvårdsverket är att inaveln på lång sikt hotar fortplantningsförmågan. Kullarna har i vissa fall halverats. De svenska vargarna härstammar från tre individer och är i genomsnitt väsentligt mer besläktade med varandra än om helsyskon skulle få avkomor. Några av vargarna uppvisar redan nu skador som också är synbara tecken på långtgående inavel. Enligt forskarrapporterna har exempelvis flera fall av kryptorchism (som kan leda till sterilitet) och ryggkotsdefekter (som kan leda till förlamning), hjärtfel och njurfel, observerats. Forskarna menar att var tionde till tjugofemte varg visar dessa skador, men betydligt fler bär anlagen. Kommande DNA-test kommer att visa vilka anlag de vargar som har fällt har.

Regeringen sätter nu för första gången ett mål och tillsätter åtgärder för att stärka genetiken. Det innebär att upp till 20 vargar införlivas med vargarna i landet de närmaste fem åren. Först och främst ska naturlig invandring från Finland/Ryssland underlättas genom att invandrade vargar aktivt fredas inom renskötselområdet och slussas ned genom landet. I andra hand vidtas åtgärder för att varg som korsar svenska gränsen ska flyttas till mellersta Sverige. Skulle inte dessa åtgärder vara tillräckliga så är det tredje alternativet att flytta in vargar från ett annat land. För att ha en god beredskap för att möjliggöra en sådan flytt, om naturlig invandring uteblir, ges Jordbruksverket inom kort i uppdrag att tillsammans med Naturvårdsverket förbereda aktiv flytt av vargar till Sverige som inte är besläktade med den Skandinaviska vargstammen idag.

Under de senaste fem åren har vargstammen vuxit med i genomsnitt 19 procent per år. Konflikter mellan människor och varg har ökat, bl.a. efter att får och annan tamboskap har rivits. Under 2008 redovisade Naturvårdsverket att det av riksdagen antagna etappmålet för varg nåtts. Med det gav regeringen uppdrag att utreda förutsättningarna för begränsad licensjakt för att hålla vargstammen på en nivå som innebär att den inte växer okontrollerat. Förutsättningen var att jakten inte skulle äventyra vargstammens utveckling mot gynnsam bevarandestatus.

Regeringens bedömning är att inplanteringen inte kan ske utan åtgärder för att stärka acceptansen för vargen. Att hålla nere den okontrollerade tillväxten blir därmed en väsentlig del av regeringens rovdjurspolitik. Däremot har jag aldrig i något sammanhang sagt, som ibland påstås, att vargjakt enskilt skulle stärka genetiken. Rovdjurspolitiken är en helhet där acceptans och jakt är en del, och tillförsel av nya vargar en annan. Vi kan inte fullfölja politiken med bara det ena eller det andra.

Regeringen har beslutat om en strängt kontrollerad och begränsad vargjakt. Jaktkvoten tas av tillväxten i stammen och ska vara selektiv. Vi har angivit att vargar som är genetiskt värdefulla ska undantas. Jakten ska inriktas på vargar som visar stora defekter. Men den svenska vargstammen är så svårt inavlade att forskarna inför Naturvårdsverkets beslut om årets jakt rekommenderade skydd bara av det så kallade Galvenreviret i Gävleborgs län, där det finns en invandrad finsk varg och dess avkomor. I övrigt behövdes – enligt forskarna – inga ytterligare skyddade zoner, för att uppfylla regeringens krav på att värdefulla individer ska skyddas. Vi följer givetvis upp den bedömningen i utvärderingen av årets jakt, inför kommande beslut om jakt.

Naturvårdsverket lät under hösten 2009 forskare göra bedömningar av hur många vargar som kan jagas, lämplig tidpunkt för jakten och om några områden bör undantas från jakt. Inför vinterns jakt på varg utarbetade Naturvårdsverket villkor. Där ställs krav på registrering av jägare och jaktledare, uppdatering minst en gång varje timme dels av antal kvarvarande djur som får fällas, dels rapportering av fälld varg, samt slutligen en noggrann besiktning av skottplats och obduktion av fällda djur. Jakttiden är förlagd till perioden 2 januari - 15 februari. Enligt forskarnas bedömningar är valparna vid den här tiden på året så pass stora att de kan klara sig på egen hand. Valparna till föräldraparet som sköts kommer att följas och observeras särskilt nu under den närmaste tiden. Naturvårdsverket följer utvecklingen och erfarenheterna får visa om det finns skäl att ändra på förutsättningarna under nästa års jakt.

Jakten genomfördes under optimala jaktliga förhållanden med spårnö inom hela jaktområdet en tid innan jaktens början samt under goda väderförhållanden. Intresset för jakten var stort, ungefär 4 500 personer deltog, (och inte 12 000 som ibland rapporterats). Efter några dagar var kvoten i stort sätt fylld och jakten avslutad i alla län utom i Örebro län. 27 vargar hade skjutits varav en överskjutning skett i Dalarnas län. Naturvårdsverket hade kalkylerat med en viss risk för överskjutning i sitt beslut om jaktutdelningen till länen. Dessutom hade Naturvårdsverket i sitt beslut lämnat utrymme för förvaltning av varg vid skydds jaktssituationer som kunde uppstå efter licensjaktens avslut.

Naturvårdsverket kommer under april att redovisa en utvärdering av resultatet av jakten och jaktens genomförande. Besiktningarna under jakten och av vargarna som påskjutits visar att skotten i några fall inte träffat rätt. Det är viktigt att ställa frågan om det kan behövas en riktad utbildning för de jägare som ska jaga varg. Det är också viktigt att utvärdera hur rapporteringssystemet fungerat. Även resultaten från Statens veterinärmedicinska anstalt och Naturhistoriska riksmuseet som genomfört obduktioner och andra analyser av de fällda djuren kommer att utvärderas. Resultatet kommer att beaktas inför beslut om nästa års jakt.

Min bedömning är att årets vargjakt, som en viktig del av rovdjursförvaltningen, ökar och inte försvårar förutsättningarna för att nå en gynnsam bevarandestatus för vargen. Det sämsta för den svenska vargstammen vore att inget göra. Att fortsätta blunda för behovet av att stärka den genetiska situationen äventyrar allvarligt målet om gynnsam bevarandestatus för vargen i vår fauna.

Regeringen kommer också inom kort att tillsätta en utredning som utifrån jakten och insatserna för genetiken ska svara på frågan om hur många vargar som

krävs för att vi ska ha en livskraftig vargstam i Sverige.

Beslut och inflytande över rovdjurspolitiken förs nu i stor utsträckning ned till länsnivån i de nya Viltförvaltningsdelegationerna. Det innebär att lokala företrädare för olika intressen kommer att fatta besluten och ta ansvar för dem. Det bör öka förståelsen för rovdjursfrågor i allmänhet. Detta är också en viktig byggsten i regeringens politik.

Jag vill ha friska och levande vargar i de svenska skogarna, både nu och i framtiden.

Med vänlig hälsning

Andreas Carlgren

Webb och debattinlägg (editerade) av Dag maj 2010 – jan 2011 (till Newsmilldebatten i slutet av 2010):

Det kan vara lättare att genomföra flyttning av några vargar då och då, som föreslås som ett alternativ i artikeln, än att få gehör för 2000 vargar i Sverige. Det är bra att vi nu får erfarenhet av hur besvärlig och realistisk inplantering verkligen är genom de initierade förflyttningarna av vargar från Finland, Baltikum och Ryssland till Sverige. Problemet med vargarna är inte att de är få, det finns hundratusentals, och många tusen bara i närområdet till Finland. Problemet är att migrationen från Finland varit låg, bara fem invandrare har bidragit som anfäder till den Svensk/Norska vargstammen de sista trettio åren, det vore önskvärt med minst dubbelt så stor migration. Är migrationen tillräcklig kan man se den svenska vargstammen som en del av en population med mer än 5000 vargar. Men jag tycker det är för tidigt att dra slutsatsen att det inte fungerar i längden med naturlig migration, dessa frågor skall diskuteras i seklångt perspektiv, och skulle det uppstå akuta problem så är det bara att utöka den konstgjorda migrationen (vargflytten), som nu satts initierats - kanske innan den var akut påkallad och om den nu är genomförbar. Men det är ju bra att få erfarenheter av säkerhetsskäl och att reducera inaveln lite grand.

Uppfattningen av vad som går och behövs har ändrats över tiden, titta på

<http://www.youtube.com/watch?v=SMxxYy8qYiA>

om historiken bakom vargbesluten utgående från en SNF rapport "projekt varg" från mitten av 70-talet.

Där utsluts att naturlig invandring från Finland kan ligga till underlag för en uppbyggnad av den svenska vargstammen eftersom avståndet är för stort och risken att bli dödad på vägen stor. Men detta har visat sig möjligt även om det resulterat i en problematiskt inavlad varg.

Det diskuteras med utplantering av djurparksvargar, den diskussionen har nu tagits upp igen!

Det sägs att en livskraftig vargstam fordrar ett hundratal vargar. Detta nådde vi 200X. Det rovdjurspolitiska beslutet 2001 satte målsättningen till 200 vargar (etappmål, som var dubbelt så högt som SNF på 70-talet). Detta etappmål uppnåddes 2009. Man skulle förvänta sig mer jubel och fanfarer när en målsättning faktiskt uppnås! Men istället har positionerna för många aktörer omedelbart flyttats fram med en faktor tio till några tusen och att man inte omedelbart gick vidare mot ett sådant mål föranledde SNF m fl att tillgripa det grävsta tillgängliga artilleriet, anmälan till EU!

Att inplantera varg som SNF tidigare förespråkade var i lag förbjudet till 1994. Men nu skall det tillämpas!

Under de sista decennierna har de stora rovdjurens situation i Sverige starkt förbättrats och då särskilt vargen. Hotbilden har nyligen minskat på den sk rödlistan. Statsmakterna har beslutat om ett omfattande program för att förbättra den svenska vargstammens genetik. Mot den bakgrunden tycker man de som värnar om de stora rovdjuret borde ha en grundläggande positiv inställning till Sveriges riksdag och regering trots vissa konflikter. Men icke så – Sverige har anmälts till EU i förhoppning att få en fällande dom mot Sverige för dess vargpolitik i EU-domstolen i samma ögonblick som den första licensjakten på varg, vars utformning troligen ändras snart. Riksdag och regering skall ställas inför skampålen internationellt!

Detta leder förmodligen till ett under flera år utdraget förlopp innan dom faller. Det är mycket svåröretbart vad en dom kommer att få för konsekvenser, och det är långtifrån säkert att konsekvenserna blir som naturvården hoppas, när ärendet malts av EUs jurister.

Regeringen förtjänar en komplimang för ett mycket utförligt och innehållsrikt svar på skrivelsen från EU-kommissionen. Svaret är på 22 sidor och dessutom 13 bilagor. Det innehåller en aktuell uppdatering av olika aspekter på vargfrågan. Regeringen förtjänar också en komplimang för att svaret hålls allmänt tillgängligt på

webben, därigenom blir den intresserade allmänheten mindre beroende av parter för sin information.

Dokumentet finns på

<http://www.regeringen.se/sb/d/12703>

Jag menar naturligtvis inte att dokumentet skall tolkas som i alla delar helt objektivt, regeringen önskar naturligtvis motivera sina beslut i den mån regeringen fortfarande står fast vid dem och belysa att konsekvenserna av en del beslut utretts. Det är naturligt att regeringen använder de svenska myndigheterna (inklusive universiteten) som resurs i sitt utredningsarbete. Viss tilltro har jag till vår demokrati och hur det påverkar objektivitet av den information regeringen lämnar på en förfrågan av EU.

Det blev en EU-dom mot Finland, detta har uppmuntrat svenska intresseorganisationer att inte klagomål till EU, situationen i Sverige har likheter med den som Finland fällts för. Ett pressmeddelande från finska utrikesministeriet kan läsas på:

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=92670&contentlan=3&culture=sv-FI>

För varg så är det för Sveriges del, liksom för de andra EU-medlemsstaterna, Art- & Habitatdirektivet som gäller. Centralt är hur man definierar "gynnsam bevarandestatus" och "Favorable Reference Population" vilka dels behandlats vidare i EU:s riktlinjer för Artikel-17-rapporteringen (2006) inom direktivet (se http://www.artdata.slu.se/filer/gybs/notes_guidelines_report_art17_final.pdf), som senare blev kompletterade med riktlinjer för just bedömningen av stora rovdjur; http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/carnivores/docs/guidelines_final2008.pdf. Vad som är lagligt bindande är direktivet, och ifall något som görs i ett land anmäls till EU-domstolen för att vara "violation of the Habitats Directive" är det ytterst hur EU-jurister och deras anlitade experter tolkar direktivets lydelse som kommer att gälla. Riktlinjerna är riktlinjer (och inget annat).

Positiv bevarandestatus tycker jag är ett luddigt begrepp som lämnar utrymme för tolkningar. Som jag ser det är det oförutsägbart hur en eventuell dom utfaller och ännu oförutsägbarare är domens utformning och vilka konsekvenser domen får. Det verkar inte som domen mot Finland medverkat till fler vargar i Finland, och den finska vargdebatten verkar inte ha blivit mindre polariserad av EU-domen (snarare tvärtom). Jag hoppas ärendet inte går ända fram till dom EU-domstolen.

Sverige är EU-fientligare än Finland. Det var inte någon övertygande folkmajoritet bakom inträdet och svenska folket har tackat nej till Euro, och under en tid var kriteriet för val av medlemmar till EU parlamentet att de var skeptiska till EU. Delar av den svenska opinionen kommer att påverkas negativt av vad de uppfattar som att EU lägger sig i detaljer som kunde klaras av nationellt.

En del märkbar opinion reagerar på att vargpolitiken regleras från Stockholm, denna blir nog ännu negativare om vargpolitiken förefaller detaljregleras från Bryssel över huvudet på Sverige.

Jag tycker man skall vara försiktig med att reagera om man känner sig överkörd i en enstaka sakfråga att högljutt ropa efter att ställa sig under EUs förmyndarskap. Sättet EU nonchalerat att upprätthålla den ekonomiska balansen i Eurozonen på ett bra sätt ger inte förtroende att EU är visare än Sverige.

Ser man Sverige i några decenniers perspektiv så har rovdjurens och framförallt vargens ställning kraftigt förstärkts och 2010 har alla de stora svenska rovdjuren vid upprättandet av den sk rödlistan klassificerats som mindre hotade än förut. Den långsiktigt positiva utvecklingen borde vara underlag nog att hoppas att det skall gå några år till utan inblandning av internationella domstolar.

Sverige hade bara genomfört vargjakt januari 2010, anmälan gjordes nästan direkt efter.

Naturvårdsorganisationerna kunde visat tålmod att samla in och diskutera material under flera år och ge regeringen en chans att ändra utformningen av t ex vargjakten innan den hänsköts till internationell prövning.

Nu fryses väl delvis formerna tills EU-domen kommit. Det kunde accepterat att ett etappmål ger utrymme för vila och övertanke och att när en utredning för en ny mininivå var tillsatt.

Situationen i Sverige har likheter med ett tidigare EU-förfarande mot Finland, som slutade med att Finland fälldes i EU-domstolen. Detta gav anledning till de som arbetar för stora vargantal i Sverige att hoppas att också Sverige skall fällas, eller åtminstone att licensjakt skall stoppas, och därför anmälde dessa intressen Sverige till EU.

Domen mot Finland kan läsas på:

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=92670&contentlan=3&culture=sv-FI>

Det kan finnas anledning att se på vad som hände med vargarna i Finland efter EUs ingripande.

EU fordrade 2005 att den finska vargjakten skulle stoppas tills vargstammen nådde 1000. (Vargstammen i Finland är ungefär lika stor som i Sverige, ca 200). EU-domen kom 2007.

Det verkar inte som EU-behandlingen lett till fler vargar i Finland, snarare tvärtom. Vargjakten i Finland verkar inte ha minskat, den verkar vara samma procentandel av vargarna och ungefär som i Sverige.

Varg i Finland

	Vargstam		Vargkullar	Jakttilldelning
2005	250	14	?	
2008	225	21	32	
2009	180	14	22	

Detta leder till eftertanke. En framgångsrik anmälan till EU som ledde till att Finland döms i EU domstolen verkar inte ha gynnat finsk varg och snarast missgynnat den. Finland verkar visa mindre respekt för vargen nu än före EU förfarandet, eftersom Finland fortsätter att bedriva vargjakt även när vargantalet är på stark nedgång. Förmodligen har tjuvjakten i Finland ökat starkt efter EU-domen.

En annan eftertanke är att kan vargantalet starkt och plötsligt minska i Finland, så kan detta ske i Sverige också. Då borde licensjakten omedelbart stoppas tills det av statsmakerna fastlagda etappmålet åter nås (20 förnygringar och cirka 200 vargar).

Nu gäller det att få EU att förstå att det inte är någon genetisk ko på isen, och att Sverige kanske faktiskt redan har tillräckligt med vargar för att uppfylla EU-direktiven ur genetisk synpunkt om inaveln halveras och migrationen blir minst en per generation, men behöver ytterligare tid för att tänka över om detta verkligen blir fallet innan det är dags för EUs experter att sätta sig till doms. Tid behövs för att tekniskt utreda och utveckla vargflyttningstekniken inklusive administrativt samarbete med andra vargländer, och för att sänka inaveln ett snäpp. Vargantalet bör inte öka innan vargflytten fullföljts eftersom inavelssänkningen då motverkas och den ökade genetiska kontakten österut går långsammare. EU bör uppmanas att avskryva ärendet tills vidare och lita på att Sverige inte behöver dess faderliga hjälp ännu, men komma igen 2020 om de inte är nöjda då.

Det är inte Andreas Carlgren som ställs till svars utan Sverige som stat, och det för beslut som det funnits stor politisk enighet om. Man kan nog säga att det är det svenska folket som anklagas,

Det är en lång väg mellan anmälan och dom i EU, mindre än en femtedel av ärendena som kommit så här långt resulterar i en fällande dom, och EUs behandling brukar ta några år innan man kommer så långt.

Vargstammen decimerades bara några månader av jakten. Under våren föddes årets valpar och i maj var vargstammen mycket större än före jakten. Får se hur många som återstår till nästa jakt, eftersom statsmakterna har bestämt att det inte får finnas mer än 210 vargar, så får man väl hitta på något annat sätt att döda dem om det inte duger med licensjakt. Hoppet kanske finns att överskottet blir mindre än förra året, det verkar vara rätt så mycket tjuvjakt, skyddsjakt och olyckor om man jämför med förra året och kanske antalet vargar som reproducerar sig har gått ned. Vargarna kanske inte blir en liknande licensjakt? Fast de gör de nog.

Det sänker inaveln att ersätta skjutna inavlade vargar med icke inavlade importerade, hoppas att regeringen lyckas förklara detta bättre än de gjort hittills.

Det finns faktiskt ett vargrevir i en Stockholms förort, och det finns vargrevir inom dagspendlingsavstånd från Göteborg för de som inte visste att vargarna inte bara är förbehållna glesbygden. Det är naturligtvis riktigt att vargarna inte skall finnas så långt från folket som vill ha dem, men de bestämmer i hög grad själva var de vill bosätta sig.

Gången av ett ifrågasättande till EU framgår av följande länk <http://www.eu-upplysningen.se/Lagar-och-regler/Om-EU-ratten/Om-medlemslander-inte-foljer-EG-ratten/>

Situationen i Sverige har likheter med den som Finland fällt för, vilket givit naturvården anledning att hoppas att också Sverige skall fällas. Domen mot Finland på

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=92670&contentlan=3&culture=sv-FI>

det kan hända att EU processen kringskär den svenska handlingsfriheten.

En anmälan till EU mot Finland inlämnades 2004, EU ansåg initialt att den finska vargjakten skulle stoppas till vargstammen nådde 1000. Dom föll 2007. Det blev en uppbromsning av vargenstammens tillväxt i Finland ungefär när EU-domen kom förmodligen orsakad av tillfälligt ökad tjuvjakt,

Domen verkar inte ha lett till minskad vargjakt i Finland och jakten verkar vara samma procentandel av vargarna som i Sverige även efter domen. Någon kanske kan göra efterforskningar mer direkt hur EU förfarandet och domen påverkade Finlands vargar.

Den absoluta merparten av EU-ärenden som kommit så här långt fullföljs aldrig till en dom.

Text kanske Sverige ändrar på något i licensjaktens utformning och EU fullföljer då inte klagomålet. Även om det faktiskt blir en dom kan konsekvenserna bli små och kanske inte positiva ur vargantalssynpunkt. Vad jag förstår är det vad som hände i Finland.

Jag inte det är bra för samspelet mellan naturvård och statsmakter med klagomål till EU, och det är inte heller bra att det är en under flera år utdragen process, som kanske handlingsförlamar de svenska statsmakterna tills de fått läsa domen.

Ungskogen skapar förutsättningarna för kommande generationer men de har få talesmän. Det nuvarande vargantalet har små effekter på ungskogen. Jägarna skjuter färre djur och får problem med jakthundar vilket gör dem lessna, men älgantalet blir bara marginellt påverkat och skogen mycket marginellt mindre skadad. För att verkligen göra någon påtaglig effekt på skogsskadorna behövs många tusen vargar, då skulle en del av musten gå ur älgjakten. Älgstammen skulle minska rejält och jägarna göra mindre för att hålla älgantalet uppe. Om naturskyddsföreningen och liknande får som de vill kanske det blir

nästan tio gånger så många vargar, vilket ger marginella effekter på skogen. Enklare skulle problemet lösas om man fann en bättre administrativ mekanism för att balansera den växande skogens intresse av lite vilt mot jägarnas intresse av mycket vilt. Skogsvård väger för lätt mot viltvård.

Den genetiska debatten verkar ha hyfsats väsentligt det sista halvåret.

I början av året var fokuseringen på hur man skulle möta den ökande inaveln med stora vargantal (500) för att minska genetisk drift och bromsa inavelstillväxten.

Vargflytt sågs enbart som en kortsiktig akut åtgärd för att rädda vargstammen från en närliggande undergång pga den förödande inaveln.

Långsiktigt föreslog forskarna en än större vargpopulation (>1000) för att tillförsäkra den svenska vargstammen genetiskt variation och utvecklingspotential.

Under det halvår som gått konstaterar jag att uppmärksamheten har svängt i en som jag tycker mycket förnuftig riktning.

Inavelsökningen i vargstammen har bromsat upp och under de sista tre åren har inavelsgraden faktiskt sjunkit marginellt. Vargstammen ter sig inte längre akut hotad av den höga inaveln.

Det verkar räcka med en invandring som inte ligger långt under den förutsedda naturliga för att hålla inaveln i schack.

Vargflytten initierades politiskt för sänka den obehagligt höga inaveln som ingen gillar, men uppmärksamheten förskjuts mot att vargflytten har en långsiktigt viktigare funktion och det är att uppehålla och garantera den genetiska förbindelsen med de östliga vargstammar som tillhör en större population som den svensk/norska vargstammen är en västlig utlöpare av. Man verkar nu gå mot en insikt att den svenska vargstammen med all sannolikhet kan ses som en del av något större som är tusen eller kanske 10000 vargar redan idag, men detta fodrar en utprovad teknik för vargflytt. Den svenska stammen kan nog redan betraktas som långsiktigt uthållig i genetisk bemärkelse.

Det finns beslut av statsmakterna och stark förankring hos folket för varg i Sverige i framtiden. Bara att acceptera. Däremot finns det ännu inget beslut om hur många det skall finnas om några år. Faktorer att beakta är EU-direktiv och bevarandeforskarnas åsikt att en population måste vara större än 1000 för att vara genetiskt uthållig. En population skall ha genetisk kontakt mellan populationens olika delar.

Kontakten med Finland genom det vargfria Norrland är låg. Genom vargflytt kan den genetiska kontakten förbättras och då blir populationen tillräckligt stor, eftersom åtminstone Finland och Karelens vargar kan räknas in. De som vill tillfredsställa forskarna och EU utan att den svenska vargstammen behöver bli större, ställ upp på vargflytt!!!!

Naturvårdsverket har sänt ut en remiss om vargflytt. Enligt statsmakternas beslut skall vargar med östligt ursprung flyttas in för att genetiskt styrka den svenska vargstammen. De som tycker det skall finnas färre än 1000 vargar i Sverige bör se mycket positivt på detta!

Det finns beslut av statsmakterna och stark förankring hos folket för närvaro av varg i Sverige i all framtid! Det är bara att acceptera för den minoritet som ogillar det! Däremot finns det ännu inget beslut om hur många vargar det skall finnas efter 2016. Faktorer att beakta är EU-direktiv och bevarandeforskarnas åsikt att en

vargpopulation måste vara minst 1000 för att bevara genetisk variation och evolutionär potential och kunna betecknas som genetiskt uthållig. Uppfattningarna varierar lite grand, kanske mellan 500 och 2000, få kvalificerade forskare torde ställa upp på att nuvarande cirka 200 vargar, som den svenska vargstammen nu omfattar, är tillräckligt för att bevara en isolerad vargpopulation i gott skick för all framtid. Nyckelordet är isolerad! En population skall ha genetisk kontakt mellan sina olika delar. Det är accepterat att vargarna i Sverige och Norge kan slås ihop och tillsammans ses som en population och då kommer man upp i cirka 230.

Kontakten med Finland genom Norrland är låg och statsmakterna vill skydda rennäringen och inte ha vargar där. Genom vargflytt kan den genetiska kontakten förbättras och då blir populationen tillräckligt stor, eftersom åtminstone Finlands och ryska Karelen vargar troligen kan räknas in, och då blir populationen 1000. Det kan övervägas att räkna in väsentligt mer av Ryssland och andra öststater och därigenom komma upp i 10000. De som vill tillfredsställa forskarna och EU direktiven utan att den svenska vargstammen behöver bli större, stöd och underlätta vargflytt!!!! De som vill ha mer än 200 vargar bör också stödja vargflytten, om de inte vill ha en visserligen stor, men starkt inavlad och genetiskt försvagad vargstam.

En liten isolerad vargpopulation blir inavlad och förlorar genetisk variation. Eftersom få vargar spontant vandrar in från Finland, så anser många forskare att den isolerade svenska vargstammen måste bli större. Välrenommerade forskare nämner 5000. Med inflyttning av vargar från öst bryts isoleringen. Det genetiska argumentet för större svensk vargstam elimineras! I den vargpopulation som måste vara tillräckligt stor kan då också inräknas Finlands och västra Rysslands vargar eller ännu fler. Då blir populationen tillräckligt stor för att det skall räcka med 200 vargar i Sverige även på lång sikt! Det har tillsatts en utredning för att ge långsiktigt minimiantal av varg i Sverige, detta blir lägre om inplanteringen genomförs! De som inte vill ha 5000 vargar i Sverige bör stödja inplanteringen!

De som inte vill ha flera vargar bör vara oerhört positiva till vargflytten! En liten isolerad vargpopulation blir inavlad och förlorar genetisk variation. Eftersom få vargar spontant vandrar in från Finland, så anser forskare och EU att den isolerade svenska vargstammen måste bli större. Med inflyttning av vargar från öst bryts isoleringen. Det genetiska argumentet för större svensk vargstam elimineras! I den vargpopulation som måste vara tillräckligt stor kan då också inräknas Finlands och västra Rysslands vargar. Då blir populationen tillräckligt stor för att det skall räcka med 200 vargar i Sverige även på lång sikt! Det har tillsatts en utredning för att ge långsiktigt minimiantal för varg i Sverige, detta blir lägre om vargimporten kan genomföras!

Vargimporten kan saboteras av trångsynt partiskt agerande i förankringsprocessen typ passa på att deklarerat kommuner och län vargfria.

Det finns beslut av statsmakterna och stark förankring hos folket för närvaro av varg i Sverige i all framtid! Det är bara att acceptera för den minoritet som ogillar det! Däremot finns det ännu inget beslut om hur många vargar det skall finnas efter 2014. Faktorer att beakta är EU-direktiv och bevarandeforskarnas åsikt att en vargpopulation måste vara minst 1000 eller kanske 5000 för att bevara genetisk variation och evolutionär potential och kunna betecknas som genetiskt uthållig. Den svenska vargstammen isolerad är för liten! En population skall ha genetisk kontakt mellan sina olika delar. Det är accepterat att vargarna i Sverige och Norge kan slås ihop och tillsammans ses som en population och då kommer man upp till cirka 230.

Kontakten med Finland genom Norrland är låg och statsmakterna vill skydda rennäringen och inte ha vargar där. Genom vargflytt kan den genetiska kontakten österut förbättras och då blir populationen tillräckligt stor. De som vill tillfredsställa forskarna och EU direktiven men vill bevara handlingsfriheten att inte öka den svenska vargstammen, stöd och underlätta vargflytt!!!! De som vill ha mer än 200 vargar bör också stöda vargflytten, om de inte nöjer sig med en visserligen stor, men starkt inavlad och genetiskt försvagad vargstam.

Det är vad jag förstår inte naturvårdsverket som hittat på det här, utan riksdag och regering med stöd av bl a jägarorganisationerna. Det finns en bred politisk enighet och ett starkt folkligt stöd att det skall finnas varg i Sverige uthålligt. Det är ingen remiss om hur många vargar det skall finnas i Sverige eller huruvida de skall jagas, utan hur vargarnas genetiska status kan förbättras. Jag tycker viltförvaltningsdelegationen borde besinna sitt ansvar och undvika överdrivet partiskt och kortsynt munhuggande vid sidan om sakfrågan, som leder till en ytterligare förstärkt polariseringen av vargdebatten. Syftet med remissen är att regering och naturvårdsverk vill föra debatten närmare "folket", bjud till så att det blir så utan att det urartar i pajkastning!

Stöd vargflytten!!! Det finns beslut av statsmakterna och stark förankring hos folket för närvaro av varg i Sverige i all framtid! Däremot finns det ännu inget beslut om hur många vargar det skall finnas efter 2014. Faktorer att beakta är EU-direktiv och bevarandeforskarnas åsikt att en vargpopulation måste vara 1000 eller kanske 5000 för att bevara genetisk variation och evolutionär potential och kunna betecknas som genetiskt uthållig. Den svenska vargstammen isolerad är för liten! En population skall ha genetisk kontakt mellan sina olika delar. Det är accepterat att Sverige och Norge kan slås ihop och bildar en population som inkluderar cirka 30 norska vargar. Kontakten med Finland genom Norrland är låg och statsmakterna vill skydda rennäringen och inte ha vargar där. Genom vargflytt kan den genetiska kontakten österut förbättras ändå. Upp till 15000 ytterligare vargar i öst kan inräknas. Det genetiska argumentet för tusentals vargar försvinner!

2008 etablerade två invandrade hanvargar från öst revir med honor från den skandinaviska stammen och fick sina första kullar. Den ena vargen etablerade Galven-reviret i Gävleborgs län medan den andra vargen etablerade sig i det hel-norska Kynnareviret. I dessa två revir har föryngring skett såväl 2008 och 2009 som 2010. Under 2010 har dessutom den första föryngringen av en avkomma från Galvenreviret konstaterats. I slutet av decenniet är det två reproducerande immigranter per varggeneration.

Ryssvargen är den viktigaste vargen i Sverige men det finns en lika viktig i Norge!

Två invandrare per generation är långt över vad som är tillräckligt för att reducera den nu höga inaveln

Inaveln i den svenska vargstammen sjunker nu. Minskningen kan nu observeras med markörgener (Åkesson och Bensch 2010 rapport till naturvårdsverket). Inaveln i nyfödda vargar 2008 och 2009 är lägre än den var 2002-2007.

Två invandrare per generation håller den svenska vargstammen tillräckligt genetiskt förbunden till den östeuropeiska den naturliga vägen, och där finns 10000 vargar. Den svenska vargstammen är en del av en nordeuropeisk vargstam och denna är tillräckligt stor ur genetisk synpunkt för att vara långsiktigt uthållig. Så den svenska vargstammen behöver inte ökas ur den synpunkten.

Rapporten finns på http://www.slu.se/Documents/externwebben/s-fak/s-fak-kansli/Pressmeddelanden/Stockholm_ rovdjurssverige10_2010.pdf

Man kan hitta en del kvantitativa uppgifter i rapporten, t ex:

Det finns ingen folklig majoritet för ett större vargantal, inte ens bland stockholmarna, så argumenteras det för fler vargar i Sverige så kan inte ett brett folkligt stöd åberopas. Av intresse eftersom nu långsiktigt miniantal av varg i Sverige är under utredning.

Nästantill lika många vill ha mer björn (ohotad) som de som vill ha fler varg (hotad). Att vargarna betraktas som mycket hotade och att Sverige bara nått ett etappmål verkar inte ha så stort relativt genomslag på viljan att öka vargantalet som jag förväntat.

Det finns ett folkligt stöd för ett starkare stöd för djurägares rätt att döda rovdjur för att skydda sina djur. Det var någon lag på gång med "olovlig skydds jakt", hur går det med den?

En minoritet av folket vill se rovdjursjakt för att minska rovdjurens antal om skälet är att

rovdjuren konkurrerar med människan om viltet, men en majoritet stödjer jakt för att minska risken för tamdjur eller att rovdjuren söker sig in i tätbefolkade områden. Men skydds jakt riktad mot speciella djur har inte en lika klar majoritet bakom sig.

Även i rovdjurslänen är en majoritet positiva till en nationell närvaro av varg, och ungefär hälften accepterar lokal närvaro av varg även där de bor.

Jag tror inte man skall i debatten överdramatisera de geografiska skillnaderna i attityder, det finns en stor överlappning och andra faktorer, som är viktigare än boendeort.

Nästantill lika många vill ha mer björn (ohotad) som de som vill ha fler varg (hotad). Att vargarna betraktas som mycket hotade och att Sverige bara nått ett etappmål verkar inte ha så stort relativt genomslag på viljan att öka vargantalet som jag förväntat.

En minoritet av folket vill se rovdjurs jakt för att minska rovdjurens antal om skälet är att rovdjuren konkurrerar med människan om viltet, men en majoritet stödjer jakt för att minska risken för tamdjur eller att rovdjuren söker sig in i tätbefolkade områden. Men skydds jakt riktad mot speciella djur har inte en lika klar majoritet bakom sig.

Även i rovdjurslänen är en majoritet positiva till en nationell närvaro av varg, och ungefär hälften accepterar lokal närvaro av varg även där de bor.

Jag tror inte man skall i debatten överdramatisera de geografiska skillnaderna i attityder, det finns en stor överlappning och andra faktorer, som är viktigare än boendeort.

Avsikten med förslaget är inte att det skall bli fler vargar, snarare tvärtom, kan man genom förflyttning upprätthålla vargens genetiska variation behövs färre vargar. Så vargskadenivån förefaller irrelevant. Men möjligen kan det vara så att vargflytten leder till mindre inavlade och därmed vitalare vargar. Om vargarna inte blir inavlade längre då kanske de blir vitalare, äter fler älgar, river fler får och dödar fler hundar?

Remissen finns t ex på

<http://www.jagareforbundet.se/Global/Svensk%20Jakt%20Nyheter/remiss-vargflytt-101013.pdf>

Jag saknar förflyttning av valpar från utländsk djurpark.

Vid valpförflyttning så finns det få lämpliga mottagarlyor, det är besvärligt med restriktioner.

Att remissförfarandet är så omskrivet och omständigt beror väl på att statsmakterna vill öka den lokala kontakten.

Jag tycker det är viktigt att förbättra den genetiska kontakten åt öster, rollen av djurparksvalpflytt i detta borde belysas bättre.

Naturvårdsverket har sänt ut en remiss om vargflytt. Enligt statsmakternas beslut skall vargar med östligt ursprung flyttas in för att genetiskt styrka den svenska vargstammen. De som tycker det skall finnas färre än 1000 vargar i Sverige bör se mycket positivt på detta!

Det finns beslut av statsmakterna och stark förankring hos folket för närvaro av varg i Sverige i all framtid! Det är bara att acceptera för den minoritet som ogillar det! Däremot finns det ännu inget beslut om hur många vargar det skall finnas efter 2014. Faktorer att beakta är EU-direktiv och bevarandeforskarnas åsikt att en vargpopulation måste vara minst 1000 för att bevara genetisk variation och evolutionär potential och kunna betecknas som genetiskt uthållig. Uppfattningarna varierar lite grand, kanske mellan 500 och 2000, få kvalificerade forskare torde ställa upp på att nuvarande cirka 200 vargar, som den svenska vargstammen nu omfattar, är tillräckligt för att bevara en isolerad vargpopulation i gott skick för all framtid. Nyckelordet är

isolerad! En population skall ha genetisk kontakt mellan sina olika delar. Det är accepterat att vargarna i Sverige och Norge kan slås ihop och tillsammans ses som en population och då kommer man upp i cirka 230.

Kontakten med Finland genom Norrland är låg och statsmakterna vill skydda rennäringen och inte ha vargar där. Genom vargflytt kan den genetiska kontakten förbättras och då blir populationen tillräckligt stor, eftersom åtminstone Finlands och ryska Karelen vargar troligen kan räknas in, och då blir populationen 1000. Det kan övervägas att räkna in väsentligt mer av Ryssland och andra öststater och därigenom komma upp i 10000. De som vill tillfredställa forskarna och EU direktiven utan att den svenska vargstammen behöver bli större, stöd och underlätta vargflytt!!!! De som vill ha mer än 200 vargar bör också stöda vargflytten, om de inte vill ha en visserligen stor, men starkt inavlade och genetiskt försvagad vargstam.

Det finns beslut av statsmakterna, starkt stöd i internationella överenskommelser och stöd hos svenska folket för närvaro av varg i Sverige i all framtid! Det finns enligt statsmakternas beslut ungefär 200 vargar i Sverige. Detta betecknas som ett etappmål, det har tillsatts en utredning, som skall ersätta etappmålet med ett minimiantal. Forskarnas tycker att en isolerad vargpopulation måste vara stor för att bevara genetisk variation och evolutionär potential. Uppfattningarna varierar, men 5000 är en siffra som nämnts. En population skall ha genetisk kontakt mellan sina olika delar, dvs vargar måste ibland flytta mellan populationens olika delar. Vargarna i Sverige och Norge har genetisk kontakt, de ses som en population, och då kommer man upp i ungefär 230.

Kontakten med Finland genom Norrland är låg därför att statsmakterna vill skydda rennäringen. Statsmakterna har initierat ett program med inplantering av vargar från öst i den svenska vargstammen (även djurparksvalpar kan räknas), därigenom kan den genetiska kontakten österut förbättras så att populationen tillräckligt stor, eftersom vargarna i och bortom Finland kan räknas in. Det borde vara möjligt att definiera den population vars storlek skall vara tillräcklig som en nordeuropeisk population med 10000 eller fler vargar, varav den svenska vargstammen är en del som inte behöver vara mer än 200. Ett ganska omfattande remissförfarande har nu initierats om vargflytten, lokalt inflytande skall förbättra den lokala acceptansen. Om vargflytten misslyckas kan det resultera i att Sverige får en större, men starkt inavlade och genetiskt försvagad vargstam.

Replik

Det ligger mycket i det första svaret på mitt inlägg.

Utom att det FINNS ett genetiskt problem, men möjligheten att åtgärda detta med en större vargstam har våldsamt överdrivits. Det är nog precis tvärtom, ju större den inavlade vargstammen blir, ju svårare är det att göra nått åt saken.

5000 är inte realistiskt och fri tillväxt skulle så småningom få oacceptabla ekologiska effekter på "balansen i naturen", men siffran framförs ändå både av entusiaster och välrenommerade vetenskapsmän.

Import kommer naturligtvis att kontrolleras så att smitta inte förs in.

Troligen skulle vargarna klara sig utan vargflytt och statsmakterna kunde uppskjutit beslutet tills det tedde sig mer uppenbart behövt, "adaptiv förvaltning". Men man vill ha garanterad överlevnad av stammen och förbättrad genetik, och då hjälper vargflytt. Och man vill ha lokal tolerans. Så jag ville hjälpa till med det här inlägget.

I Nationalparken Yellowstone var väl den naturvårdande funktionen mest att reducera växtätarna. Vargen har ekologiskt samma funktion här. Den reducerar älg och därmed skogskador. De nuvarande 200 vargarna reducerar älgstammen med några procent, det gör inte så mycket på

skogsskadorna och jägarna kompenserar så älgstammen hålls uppe genom att skjuta färre älgar. Kom vi upp till 2000 vargar så skulle det bli påtaglig reduktion av skogsskadorna. Många andra skador av växtätare skulle också reduceras, t ex rådjursskador. Även "nyttiga" växtätare som får och renar skulle bli föremål för ökad uppmärksamhet från vargar. Men "balansen i naturen" mellan arterna skulle förskjutas mycket kraftigt och förmodligen ofta på ett ur naturvårdssynpunkt icke önskvärt sett. Samma effekt på skogsskadorna skulle kunna åstadkommas med långt mindre ekologiska konsekvenser i övrigt genom en älgjakt som lade större vikt vid skogsvård och mindre på vård av en stor älgstam.

Beträffande turistnäring tror jag de stora pengarna ligger i att sälja att Sverige har Europas sista orörda vildmark, vilket kan göras väsentligt trovärdigare om varg har en närvaro. Detta lockar turister från central Europa som bor på dyra hotell och äter lyxiga middagar och spelar bingo och går en iordningställd naturstig 3 km genom den "orörda vildmarken" och hör vargarna yla från hotellrummet och lyssnar på ett föredrag med powerpointbilder om de stora rovdjuren.

Gällande beslut är max 210 vargar och rikta på 200. Det är inte tänkt att utplanteringen skall ändra det på kort sikt. Bortom 2016 är det troligt att minimiantalet vargar blir lägre om utplanteringen går bra.

Det ses förmodligen som ett önskemål att sprida förekomsten av varg snarare än att ytterligare öka den i Dalarna och Värmland. Även vargfria län gränsande till varglänen har tillfrågats.

11 valpar (skandinaviskt rekord) i en icke inavlad avkomma (Kynna) stöder att inavel har betydelse!

Förhoppningsvis behöver vargens numerär regleras de närmaste åren utöver skydds jakt och tjuvjakt. Vill inte de organiserade jägarna göra det i licensjakt kan det ordnas på annat sätt, och ur vargstammens synpunkt vore detta kanske bättre.

Rimligen spelar licensjakten liten roll för vargantalet, vill inte jägarna skjuta dem, så kommer övertaliga vargar att tas om hand ändå.

Det hålls öppet vilket minimiantal vargar det skall finnas i framtiden, en utredning har tillsatts. Om vargflytten går bra så finns det inget genetiskt motiv att ha mer än så många vargar som finns idag, och det kan hävdas att de svenska vargarna är en genetiskt sammanhängande västlig del av en stor sammanhängande vargpopulation och att vargen tillfrisknat från inaveln. Till exempel löshunds jaktproblemen behöver inte öka. Därför bör jägarnas organisationer arbeta för att vargflytten går bra.

Eftersom det enligt enkäter inte finns en stark folklig majoritet mot varg någonstans, så kanske det demokratiska inflytande inte är någon viktig geografisk begränsande faktor.

Före vargflytten har utvärderats så borde nuvarande maximiantal ligga fast. Detta är ett kortsiktigt skäl för de som helst inte ser fler vargar att stödja vargflytten.

Det kommer troligen att vara en annan ansvarig minister när vargflytten utvärderats, kanske från ett annat block, för de som oroar sig för den nuvarandes tankar.

Vargar väljer själva var de bosätter sig och att någon kommun förklarar sig vargfri är en svag garanti för att inte en invandrare kommer dit och då blir fredad.

Blog <http://biologyandpolitics.blogspot.com/2010/10/licensjakt-pa-stora-rovdjur-en.html>

Med risk för att vara tjatig på det här forumet uppmärksammade jag just något som jag vill fästa uppmärksamheten på och som kan ge bränsle åt diskussionen om legal jakt stimulerar den illegala och också vad inblandning från EU kan resultera i (en EU dom utfärdades 2007 mot den finska vargjakten).

<http://www.hs.fi/english/article/Finland%E2%80%99s+wolf+population+has+collapsed+in+the+last+few+years/1135260922925>

Om man har ett antal vargar varav en del är starkt inavlade och andra är avkomma till obesläktade föräldrar (enligt Åkesson och Bensch stamtavla) och sedan vid licensjakten 2010 skjuter knappt 15% av de inavlade och inga av de icke inavlade så är det väldigt troligt att den genomsnittliga inavelsgraden sjunker jämfört med om man inte sköt några? Skyddsjakten har kanske bidragit genom att skona invandrarfamiljer och ytterligare sänkt den genomsnittliga inaveln de sista åren.

Det går att göra mer sofistikerade beräkningar och ovanstående är lite trivialt och förenklat. Jag har försökt, men beräkningarna är inte mogna att visa upp och man borde också vänta tills underlaget för licensjakten 2011 blivit tillgängligt. I nuläget finns det de som tvivlar på att föryrgringen räcker för att det ens skall bli någon licensjakt 2011!

Det var inte ett inlägg om illegal jakt. Illegal jakt och skyddsjakt är negativa för den svenska vargstammens status genom att de allvarligt försvårar den önskade invandringen av vargar från öst. Licensjakten har inte den effekten. Men en jakt som gjordes mer inriktad mot bra förvaltning av vargstammen än licensjakten kunde säkert utformas, som jag tog upp till diskussion i mitt förra inlägg.

Jag går in i varg för att det är intellektuellt stimulerande, inte för att skriva uppsatser, den delen av livet har jag lagt bakom mig. Beräkningar om licensjakten kunde göras som en del av den svenska vargdebatten och som underlag för licensjakt och mitt inlägg kanske stimulerar till det. Syftet med inlägget var att provocera fram synpunkter som kan bidra till att beräkningarna/resonemangen blir bättre.

Givet att vargantalet hålls konstant vid given nivå av statsmakterna och att vargantalet ökas om det inte kontrolleras, vad är då de möjliga biologiska (inte opinionsmässiga annat än om de indirekt får biologisk betydelse) nackdelarna av kontroll med licensjakt jämfört med vargkontroll av tjänstemän (kan i och för sig också vara jägare och kan också tycka det är roligt, men står under striktare kontroll än licensjägare). Jag ger några möjligheter, finns fler? Tjänstemän kan förmodligen välja vargar så att inaveln blir något lägre jämfört med licensjägare. Tjänstemän kan kanske bevara generationstiden och därmed reducera genetisk drift per år och samtidigt bevara invandringen per generation effektivare än licensjakt kan.

Tjuvjakten kan öka så mycket att vargantalet sjunker trots att vi ställer in all licensjakt och tjuvjakten kvarstår på hög nivå så vargstammen inte kan hämta sig. Licensjakten stör vargarna i högre utsträckning så att reproduktionen minskar, exempelvis att alfadjur skjuts.

En kommentar är att diskussion och underlag inför licensjakt 2011 rimligen kommer att ge ledning, bland annat om de faktorer jag diskuterar ovan.

Är inte den svenska jakten på varg de sista åren just ett exempel på hur jaktpolitik kan förbättra statusen för en hotad art?

Den nya invandraren från öst som 2008 grundade Galven-reviret har ynglat av sig 2008, 2009 och 2010. Avkomman har ynglat av sig 2010. Motsvarande har hänt i Norge. Därför har inaveln i den svenska vargstammen sjunkit märkbart och är på väg ner och genetisk kontakt österut har etablerats. Inavelssänkningen är verifierad av den molekylära stambok som förs över den svenska

vargstammen (Åkesson och Bensch) och ingen förmodan. Till denna lyckliga utveckling har bidragit att invandrarreviren skyddats från jakt, medan de andra reviren skattats. Hade man lämnat vargen åt fri tillväxt tror jag (stött av mina egna privata vetenskapliga beräkningar) att inaveln hade varit högre idag.

Det verkar nu accepterats att den nuvarande "svenska vargstammen" inte har sina rötter i Sverige, att det inte är något mål att bygga upp en svensk lokalras av varg, och att naturvård kan arbeta med förflyttningar av djur. Förstärkningsprogrammet förbättrar den svenska vargstammens diskutabla status, men är också bra för att det utvecklar de tekniska möjligheterna att hantera världens vargstam och därigenom ger långsiktiga globala effekter.

Men några kommentarer...

I artikeln står Rent krasst har vi i Sverige nu att välja mellan en liten och genetiskt frisk vargstam

Jag tror inte att vargflyttprogrammet kommer att leda till en "genetisk frisk" vargstam om man menar att djuren blir i genomsnitt mindre besläktade än halvsyskon, och jag tror inte heller någon har påstått det. Å andra sidan tycker jag att man kan hävda att om nu den skandinaviska vargen har levt ett antal generationer med en inavel starkare än helsyskonparning utan att verka stå på undergångens brant, så borde den klara sig utmärkt om individerna blir klart mindre besläktade än helsyskon. Och att totalt fem förfäder låter lite genetiskt begränsat verkar uppenbart, vargflytten borde kunna tillföra mer än fem nya och mer än fördubbla det nuvarande antalet förfäder, det måste vara bra genetiskt.

I artikeln står " Storleken på dagens skandinaviska vargstam innebär att det räcker med tre nya reproducerande vargar vart femte år.

Jag tror det - oberoende av storleken på stammen - räcker med mindre än en ny reproducerande varg vart femte år (en varggeneration) för att den skandinaviska vargstammen skall kunna betraktas som en del av en gemensam nordeuropeisk vargstam. EUs riktlinjer för rovdjurspolitik öppnar för möjligheten att det räcker med en. Två kommer dock att förbli ett önskemål även efter vargflytten för att ytterligare förbättra status och inte bara vidmakthålla det.

Två reproduktivt framgångsrika vargar har kommit den sista femårsperioden, att det fanns färre vargar förut har bidragit till att reproduktivt framgångsrika invandrare var färre förut, så vi skall nog vänta drygt ett decennium med att dra slutsatser om ytterligare vargflytt kommer att behövas, det är långtifrån säkert. Kynna-reviret i Norge sägs i våras fått en rekordstor valpkull, jag trodde frånvaro av inavel bidrog. Inaveln i den skandinaviska vargstammen har faktiskt minskat de sista åren pga. invandringen

2007, vilket stödjer att två invandrare är mer än tillräckligt. När det gäller inavel så spelar dock populationsstorleken en roll så till vida att för en viss immigration och populationsstorlek går inaveln mot ett jämviktsvärde.

I artikeln står De skandinaviska vargarna riskerar att ånyo dö ut. Utan tillskott av nya gener skulle den skandinaviska vargstammen behöva bestå av ungefär 1 000 djur för att vara livskraftig.

Även om det vore tusen djur i en helt isolerad vargstam, så kanske den inte skall anses livskraftig i ett mycket långsiktigt perspektiv. Den nuvarande höga inaveln skulle aldrig minskas. Även i en så stor population ökar genetik drift inaveln i varje generationsväxling och minskar den genetiska variationen som ger anpassningsförmåga till nya förhållanden. De flesta bevarandeforskare anser det behövs fler än 1000 för att klara skivan på mycket lång sikt. Lyckligtvis är skräckscenariot utan tillskott av nya gener orealistiskt. Under de knappt tre decennier som den skandinaviska vargstammen funnits har den tillförts fem nya vargar, så man kan väl utgå från att det kommer några spontant i framtiden också.

Det behövs nog ur genetisk synpunkt flera tusen vargar för att bevara den nordeuropeiska vargen och där har jag svårt att skriva under på att Sverige fullgör sin del av den målsättningen om vi inte har minst cirka 200 vargar i Sverige, även om det finns motstånd och olägenheter.

Å andra sidan kan starkt inavlade vargstammar klara sig ganska bra, inte minst den svenska stammen är en indikation på detta. Inga säkra tecken på genetisk eller annan ohälsa hittades vid obduktion av de 28 vargar som sköts vid licensjakten 2010. Vitalitet och fertilitet verkar tillräcklig för att nödvändiggöra populationsbegränsande jakt om antalet skall begränsas enligt riksdagsbeslut om max 210, om än kullstorleken verkar reducerad av inaveln. Ett mer drastiskt exempel är Isle Royal vargarna. De bor på en ö i de stora sjöarna i norra USA. Populationen består av efterkomlingar till två eller tre vargar som kom över isen på 40-talet. Det finns ca 20 vargar på ön. Antalet vargar varierar avsevärt över tiden och har varit nere i 10, vilket definitivt borde göra populationen sårbar. Inavelskoefficienten måste ha byggts upp till ett mycket högre värde än i den skandinaviska vargstammen och inaveln verkar ha påverkat vargarna negativt. Situationen är sämre än för de svenska vargarna när det gäller de viktigaste begränsande faktorerna: livsmedelstillgång och konflikter med andra vargar. Men de finns kvar efter 60 år. Verkar lugnande för den svenska vargstammens fortbestånd med nuvarande numerär.

Emil: Vargarna föreslås reproducera sig trots hög inavel genom att undvika att para sig med nära släktingar. Jag tror inte det är så i tex den nuvarande svensk/norska vargstammen, men det är intressant att spekulera omkring, även om jag tror det skulle gå att analysera hur det faktiskt är med den stamtavla som finns för den svensk/norska vargstammen och andra iakttagelser, detta kanske redan gjorts utöver det väldigt tidiga förlopp som referensen skildrade.

Kullstorleken är tillräckligt stor för att förklara stammens naturliga tillväxt med beaktande av den förmodade inavelsdepressionen i kullstorlek. När vi genom vargflytt minskar inavelsdepressionen får man räkna med att vargstammen naturligt kommer att

tillväxa snabbare än nu. Detta är ett skäl till vargflytten, eftersom vargstammen med minskad inavel blir mindre sårbar mot t ex tjuvjakt. Jag trodde till för någon månad sedan att vargarna hade inbyggda tabu mot incest, men eftersom flockar som förlorar alfadjur ofta snabbt ersätter dem, så gissar jag nu att mekanismen som förhindrar parning av helsyskon eller mellan föräldrar och barn inom flocken till stor del är den sociala kontroll alfadjuren upprätthåller inom flocken och kan sättas ur spel om det inte finns några alternativ. Om det är så skulle det vara tämligen vanligt att inaveln blir som helsyskonparning även om den genomsnittliga släktskapen är avsevärt lägre än mellan helsyskon. Förutom inomflocksparningar borde det vara så att det är störst chans att hitta en partner från ett näraliggande revir och det borde då vara större chans att det finns ett näraliggande släktskap. Jag hittade dock en uppsats som visade att "incest" var ovanligt.

Alla parningsmogna vargar i Sverige och på Isle Royal (utom de som invandrade till Sverige 2007 och deras ättlingar) är ungefär lika mycket släkt, så vinsten i sänkt inavel genom att undvika släktingar blir måttlig. Och hur vet vargarna att det inte är en nära släkting, om de inte kommer från samma flock? Generna från en ny obesläktad icke inavlad varg förväntas väl sprida sig och smetas ut över hela populationen tämligen snabbt även utan preferenser? Intressant att spekulera över.

Vargstammen på Isle Royal fortlever trots att populationen genomgår flaskhalsar som är upp till femton gånger trängre än vad som förutses för den framtida svensk/norska vargstammen, och trots att inaveln reducerar dess livskraft avsevärt och trots att kampen för tillvaron måste vara mycket hårdare än i Sverige. Det säger något om inneboende livskraft trots hög inavel som nedsätter livskraften.

Man vet faktiskt bara ungefärligt hur många vargar det finns i Sverige och det saknas klart erkända definitioner. Vargarna vandrar mellan Sverige och Norge, några föryngringar ligger nära gränsen och revir berör ibland båda länderna. Vargantalet varierar över året. Det är högst när valparna just fötts och lägst alldeles innan, det borde faktiskt finnas ett politiskt beslut om *när* maxantalet 210 gäller, det spelar stor roll. Antalet vargar inventeras och det går i praktiken ofta bara att göra på vintern, när det finns spårnö. Säkerheten i skattningen för antalet vargar sommaren 2009 och antalet föryngringar våren 2009 fortsätter att bli säkrare, men är osäker nu (när informationen används till licensjakt) och blir aldrig helt säker. Det finns också etappmål om 200 vargar och 20 föryngringar som inte bör underskridas. Eftersom antal vargar är mycket osäkert, och dessutom licensjakttilldelningen bygger på prognoser, borde man vid dimensioneringen av licensjakten precisera chansen att 210 överskrids. Skall licensjakten 2011 anpassas så att det juli 2011 med 5 % sannolikhet finns fler än 210 vargar i Sverige (då finns utrymme för omfattande licensjakt? Eller så att det i mars 2011 med 20% sannolikhet finns fler än 210 vargar (då blir det nog ingen licensjakt)? Naturvårdsverket kommer om några veckor att fatta ett beslut. Då hoppas jag att det kommer att framgå hur man ser på sådana här preciseringar. Det sitter också en

utredare och tänker på miniantal vargar, då behövs det också preciseringar vad miniantalet egentligen avser, preciseringar om tid på året och sannolikhet att det underskrids har stor effekt på antalet vargar.

Det är relativt många som är negativa till varg lokalt. Det verkar rimligt med en tydligare lokal fördel. Om varje lyckad vargföring resulterar i att berörda län och kommuner får tillsammans en halv miljon av staten? Då får hela folket betala och de som bor nära får en fördel. Det är ingen egentlig kostnad för samhället, bara en omfördelning.

En idé är att ta bort TVÅ vilda valpar samtidigt som en ny med nytt blod tillförs en kull: 1) de nya valparna får mindre konkurrens med sina styvsyskon och därmed en bättre start; 2) minskat behov av kritiserad licensjakt som metod att hålla vargantalet under den beslutade gränsen; 3) kan styras till kullar som bidrar mest till oönskad inavel; 4) kompensation för troligt framtida fredande av flockar som tillförts nytt blod ökar lokal tolerans; 5) löftet att de nya vargarna inte skall öka totala vargantalet blir trovärdigt på ett åskådligt sätt.

Vargstammen måste hållas nere tills vargflytten genomförs, annars ger flytten mindre effekt! Fördröjningar i verkställandet är motiv för licensjakt och inte emot! Man känner inte detaljer i svårigheterna med valpflytt om man inte prövar, så sätt igång att flytta några valpar med detsamma! Djurparksvalparna är släkt, men i så liten grad att en närmare utredning inte behövs förrän man satt ut de första fem valparna och sett hur det gick.

För att vargflytten skall bli effektiv och få lokalt stöd är det viktigt att vargantalet hålls nere tills vargflytten är genomförd och utvärderad. Det kan vara en god idé att ta bort två inavlade valpar från en kull om man samtidigt tillför en importerad obesläktad. Då kompenserar man lokalbefolkningen för att reviret måste fredas de närmaste åren. Det blir trovärdigt att flytten inte ökar vargantalet. Man ökar den tillförda valpens överlevnadschans, när man minskar konkurrensen från resten av kullen. Och man håller vargantalet nere utan en provokativt iögonfallande licensjakt. Och man kan styra mot reduktion av de mest inavlade kullarna! Det kan förresten också vara en god idé att flytta på två valpar från en djurparksull till en vildkull. Merarbetet blir då mycket litet och det kanske inte finns många alternativ att välja på och det är bråttom.

Det är bra att den svenska vargstammen får nytt blod och genetiskt knyts närmare den nordeuropeiska. Är kontakten med öst tillräcklig, så räcker det svenska antalet vargar. Även om det finns andra motiv än genetiska för många vargar, så dominerar de

genetiska i debatten. Tillfredsställs nu de genetiska kraven så minskar temperaturen i debatten. Den redan beslutade vargflytten räcker kanske inte långsiktigt, det kanske behövs en ny vargflytt 2020, men med den första omgången kan man skaffa erfarenheter och utpröva tekniken. Att det finns användbar teknik för vargflytt som Sverige utnyttjar gör att optionen att frysa det nuvarande antalet blir realistiskt. Åtminstone tills man sett effekten av den första omgången vargflytt ca 2017 bör vargstammen inte ökas, en större vargstam är svårare att påverka med vargflytt.

Det har snackats om vargflytt i flera år och redan 2009 sades att det kunde komma igång snart. Förhållande inte längre! Börja nu i liten skala för att få erfarenhet om vad som går i praktiken. Börja kanske med "Gällivarevargen" och flytta den söderut snarast! Förmåga och beredskap att utpeka lämplig utsläppsplats finns dokumenterad i länsstyrelsernas remissvar på vargflytten. Görs förflyttningen inte snart hittar den ingen partner till vårens valpar och då fördröjs införlivandet ett år. Dödsrisken är påtaglig för ensamma vargvandrare i Lappland så länge flytten inte genomförts, den blir mycket mindre när den hittat en partner. Man slipper gå in och söva och manipulera vargen mer än en gång, om behandling och flyttning görs i ett sammanhängande steg! Det bedöms kanske vara en smittrisk, men den blir väl inte märkbart mindre om vargen får vandra omkring på egen hand jämfört med om den flyttas söderut, och man kommer ju att behandla den och ha ögonen på den. Den har redan varit i Sverige en tid. Nu har man chansen att demonstrera att man vill skydda rennäringen, vargflytt för att tillföra nytt blod kan kombineras med förflyttning av en för rennäringen störande varg, därmed blir rennäringen mer positiv till vargflytt! Om smittrisken verkligen bedöms påtaglig är det väl bättre att skjuta vargen direkt?

0.4 invandrade vargar per år som får avkomma skulle effektivt binda ihop den svenska stammen med den finsk-ryska och på sikt leda till att inaveln halverades vid nuvarande vargantal. Jag håller inte med WWF:s rovdjursansvariga om att det skulle behövas fler vargar än idag av genetiska skäl, om invandringen är så stor som angavs. Invandringen har varit tillräckligt stor de sista fem åren och kommer att bli mycket större de kommande fem åren genom vargflytten. Innan vargflytten genomförts bör vargantalet hållas lågt, eftersom tillförseln då får större effekt. När vargflytten är genomförd och utvärderad får man ett underlag till långsiktigt ställningstagande.

Vargens närvaro i Sveriges Natur på en signifikant nivå stöds av en dominerande majoritet av folket, av riksdagen och av alla eller nästan alla stora organisationer, som uttalat någon åsikt. Vargen har haft en påtaglig närvaro sedan istiden med undantag av

större delen av 1900 talet. Kulturellt är det ett av de allra viktigaste djuren. Trots det låga antalet det sista århundradet, är det även idag en av de mest uppmärksammade inhemska arterna. Ekologiskt har den varit en av de viktigaste arterna och påverkar även nu många andra arter på ett ur naturvårdssynpunkt önskvärt sätt. Är vi som art och nation likgiltiga för annat liv, så minskar vi nog chansen för vår egen överlevnad och vi får svårare att tro på att människan och Sverige har god moral.

Alla svenskar betalar direkt eller indirekt en icke obetydlig del av kostnaden för vargen. Det är ersättningar, administration, diskussion, forskning och en väldig massa tjänstemän, politiker, journalister och andra tyckare som lägger ned mycket tid. En väsentlig del av all tid som läggs ned är betald arbetstid.

Det är orimligt att begära att de svenskar som tycker att det skall få finnas varg eller mycket varg eller ingen varg skall få betala för åsikten. Däremot blir det ju kostnader och kostnadsresonemang när ärendet kommer till statsmakterna. Att direkta kostnader för vargen i form av t ex rivna djur skall ersättas av staten har stöd av folket och statsmakterna. Men ersättning för kostnader som är mer indirekta och diskutabla, som eventuellt sänkta fastighetsvärden som ligger i vargrevir, har nog inget stöd hos statsmakterna. Det skulle leda till oändliga diskussioner och krav på andra ersättningar och ändå leda till stora orättvisor mellan enskilda fall om detta accepterades.

Jag kan tänka mig en "bygdepeng" till både län och kommuner i proportion till hur många vargar de har och tar emot, som en tillfällig åtgärd för att se om det kan bidra till att luckra upp lokalt motstånd. Då skulle de som inte bor i vargområden "betala" till de som bor i vargområden. Det behöver inte bli ett prejudikat eftersom det kan hävdas att det är en så extrem situation med polariseringen i vargfrågan, och att statsmakterna prövat med licensjakt och lokal förvaltning utan att detta verkar ha minska motståndet tillräckligt. Men jag vet inte hur väl detta rimmar med annan statlig politik.

Jag tycker att professorn i zoologi har fel och vargforskaren rätt. Det räcker med 200 vargar för att få en livskraftig svensk vargstam med tillräcklig genetisk variation och acceptabel inavel under förutsättning att det invandrar helst två reproduktiva vargar per generation (0.4 per år).

Att det nu är hög inavel och låg variation beror på att vargstammen tidigare härstammade från sammanlagt tre vargar och var mycket liten i början. 2008 fick två nyinvandrade vargar till Sverige/Norge sina första kullar. Den ena har redan fått 24 valpar, den andra har fått barnbarn. Inaveln sjunker därför nu och den kommer att sjunka väsentligt mer när vargflytten är genomförd. Utan vargflytt tar det för lång tid

innan inaveln sjunker och den genetiska variationen ökar, och om invandringen blir mindre än en per generation kanske inaveln stannar kvar på en olyckligt hög nivå även om vargstammen ökas väsentligt (egentligen just därför).

Den svenska vargstammen kan - om invandringen ligger på minst 1 varg per generation - ses som en del av en nordeuropeisk vargstam som omfattar mer än 10000 vargar och är tillräckligt stor.

Jag tycker inte Sverige kan ha mindre än ca 200 vargar som vår del i den nordeuropeiska vargens bevarande, annars förlorar Sverige trovärdighet i andra frågor.

Om vi skall ha fler än 200 avgörs av andra frågor än genetiska, t ex om Sverige vill ha en rennäring. Svensk skogsbruk skulle tjäna på färre älgar, 2000 vargar skulle ge en positiv, men inte jättestor effekt. Effekten av nuvarande 200 är försvinnande liten. Men det vore enklare och effektivare att anpassa jakten så älgstammen i genomsnitt halverades. Problemet är inte att vargen dödar många älgar utan att jägarna dödar få!

Om politikerna fastnar för 200, 500 eller 2000 är nog inte en fråga om vad "forskarna" tycker utan vilka utvalda forskare politikerna väljer att lyssna på och hur väl de uppfattar begränsningarna i forskarnas utsagor. För närvarande har politikerna fastnat på max 210 och det är inget att göra åt till slutet av 2012, några måste bort, och det mest näraliggande sättet att begränsa vilt är med jakt.

Det kan låta rimligt att markägaren skall få ersättning för att vara markvärd för varg, som kan ses som ett särskilt angeläget specialfall. Det är dock omöjligt att få "rättvisa" eftersom vargen slår mycket olika och oförutsebart mot olika markägare. Många som bor bland vargarna äger bara en tomt, men drabbas kanske av stora förluster eftersom fastighetens marknadsvärde blir lägre, men får inte del i kompensationen. Det skulle nog inte bli några jättebelopp, men fordra en omfattande administration (bl a för markägaren själv). Det skulle stimulera till krav på ersättning för andra företeelser. Och kanske krav på ersättning från markägarens viltintäkter för vad viltet kostar utanför fastigheten (trädgårdsskador, viltstaket, trafikolyckor).

En modell som vore lättare att administrera vore en "byapeng" som gick till län och kommuner i förhållande till deras del i Sveriges vargar och eventuell "utplantering". Man har då få och vid ekonomiska transaktioner med staten vana aktörer. Staten har just för vargen markerat hur viktigt det är med lokal förankring och sin vilja att arbeta för detta. Ersättningen når alla i varglänen och bidrar därför till att få en lokal acceptans för vargens lokala närvaro på en mycket bredare bas än de stora markägarna.

Sveriges riksdag har bestämt att den svenska vargstammen skall vara högst 210. Jakten skall dimensioneras så att detta krav blir tillgodosett, och det låter ju betryggande väldefinierat. Men hur många vargar som skall skjutas beror förstås på hur många vargar det finns och som kommer att finnas efter årets valpar fötts och detta är mer osäkert än vad de flesta av oss tror och bygger på osäkra skattningar. Det kanske kommer att födas ungefär 70 valpar ungefär i maj, men det exakta antalet är mycket osäkert. Många vargar uppehåller sig nära gränsen mellan Norge och Sverige, en del av gränsvargarna vistas tidvis i båda länderna, revir går ibland över gränsen och det blir olika resultat om man inräknar dem eller inte tar med dem eller bara tillgodoräknar dem till hälften. Om man inte räknar in gränsvargarna alls så skattades antalet 100430 till 140-169 (säker-möjlig); inklusive gränsvargarna blev skattningen 173-206. Jag gissar att det är det senare värdet Naturvårdsverket avser att använda. Eftersom det är osäkert vad slutresultatet blir finns chansen att riksdagens maximiantal överskrids och den som räknar kan välja risk för att antalet överskrids. Eftersom riksdagsbeslutet inte är kopplat till någon algoritm för hur vargantalet skall beräknas utgående från observationer, så finns ett betydande utrymme för den som bestämmer algoritmen. Här ligger i första hand ansvaret på naturvårdsverket. Man kan nog säga att det är naturvårdsverket som bestämmer om det skall bli någon vargjakt, och hur omfattande den blir genom det sätt Naturvårdsverket väljer att räkna. Emellertid är algoritm och process ganska transparenta, en hel del av informationen finns tillgänglig för allmänheten på nätet. Här vill jag gärna ge det svenska samhället inklusive naturvårdsverket en komplimang för en ordentlig ansträngning att vara transparent, även om det ändå är svårt att kolla och förstå.

Naturvårdsverket beställer ett underlag och ger då både i uppdraget och på andra sätt antydningar om hur räkningarna bör utföras. Underlaget som beställts av Naturvårdsverkningen för dimensionering av vargjakten 2011 finns på

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/varg/Varg%202010/N-skandulv-vargjakt-11.pdf

Skattningar av hur många vargar det finns beror på vilken tid på året skattningen avser och när själva skattningen görs. Sammanställningar verkar också ta tid.

Grundobservationer fordrar ofta spårnö, och man är ibland beroende av DNA prov för identifiering. Man kan inte skatta hur många vargar det fanns förra vårvintern förrän nu. Hur många föryngringar det blev 2010 och hur många vargar det finns nu kommer att kunna skattas säkrare nästa höst. Exaktare skattningar inför licensjakten förefaller tveksamt om det är en bra investering, det satsas redan tveksamt stora summor och har tveksamt hög prioritet att få fram så exakta siffror vi har. Skattningarna av antalet vargar vinter och senvinter 2010 ingår i Naturvårdsverkets underlag. Ganska stora

osäkerheter kommer alltid att finnas vid beräkningar av möjligt uttag om en månad. Det är nog något man måste acceptera.

Oppdragsrapport 4-2010 har stor betydelse t ex för bedömning av uppfyllelsen av svenska politiska beslut och dimensionering av jakt.

Vår riksdag har fattat beslut rörande antalet vargar och föryngringar i Sverige. Det finns två kategorier av vargar i Sverige, dels vargar som bara finns i Sverige och dels gränsvargar. Det är svårt att hantera och förstå om antalet vargar i Sverige inkluderar gränsvargarna eller ej.

På vårt naturvårdsverks jaktsida står ett antal som enligt rapporten bara finns i Sverige, dvs utan gränsvargar

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Jakt-rovdjur-och-vilt/Jakt/Jakt-pa-varg/> Men för jakten verkar man ändå räkna in gränsvargarna som vargar i Sverige

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/varg/Varg%202010/N-skandulv-vargjakt-11.pdf

Jaktmotståndarna utnyttjar siffran på vargar i Sverige före valpning (140-169 och bortser från gränsvargarna) som argument att vi är så långt från etappmålet 200 att det inte finns utrymme för någon licensjakt medan Naturvårdsverket verkar luta mot minst 20 i licensjakt.

Eftersom dokumentet är underlag är rapporten en viktig källa till begreppsförvirring.

Även om det ofta står om det är med eller utan gränsvargar så uppmärksammas det inte och sällas bort så som hos Naturvårdsverket. Det rimliga vore väl om Sverige och Norge delade lika på gränsvargarna/föryngringarna? Istället för att räkna in eller inte räkna in beroende på (möjligt) politiskt syfte.

Ett annat problem med siffrorna i rapporten är om de från Okt – Feb inkluderar effekten av licensjakten eller ej? Jag kan inte se det ur rapporten. Naturvårdsverket (på sidan ovan) säger att rapporten har sagt att det är efter licensjakten. Skulle detta vara ett missförstånd så beror det på att rapporten är otydlig, Men om det är utan hänsyn till licensjakten, hur kan det då falla med 46 vargar som är antalet före valpningen på några månader? Det vore enklare att hantera om det vore en skattning av statusen 100101 t ex.

Det inträffar en tragisk olycka som säkert gör länets viltvårdare (rovdjursansvariga) och landets vargforskare djupt olyckliga, men samtidigt ger incitament att tänka över metoderna. Det drabbar möjligheten att utnyttja det nya blod från öster som kommer den naturligaste vägen, spontant och på egna ben. Det blir svårare att hävda att den svenska vargstammen är en del av en mycket större nordeuropeisk vargstam, som den har genetisk kontakt med och därför inte behöver vara större eller "stå på egna ben". Detta är speciellt viktigt just nu när Sverige har EUs ögon på sig.

Men de kommentarer som incidenten får är nästan genomgående skadeglada och fientliga, liksom i andra sammanhang vargen kommer upp. Detta ger inget bra intryck av vad jägarkåren står för, trots vad deras organisationer påstår. Och detta nu när regeringen faktiskt tillmötesgått jägarna och stoppat vargen vid max 210 och infört allmän licensjakt och ökat lokalt inflytande! Jag frågar mig hurdan moral och sökande efter samsyn i de frågor det finns eller annars samexistens med andra rovdjursintresserade jägarorganisationerna verkar för.

Riksdagen har bestämt att det inte skall finnas fler vargar i Sverige de närmaste åren och huvuddelen av folket tycker det inte heller. Vargstammen ökar naturligt, så på något sätt måste den regleras. Jägarna vill spela en roll, så det ter sig naturligast med jakt. Troligen skulle det kunna skötas tekniskt och biologiskt bättre och framförallt mindre iögonfallande under kontroll av Naturvårdsverkets tjänstemän och uppdragsanställda, men de tänkbara fördelarna förefaller marginella, särskilt eftersom jägarna rättar sig efter Naturvårdsverkets instruktioner. Den svenska vargstammen ter sig inte hotad på några decenniers sikt. Skulle jakten råka decimera vargstammen, vilket lätt kan hända eftersom nuvarande vargantals och kommande reproduktion är så osäkert skattad, så repar stammen sig efter något år utan jakt.

Dock är den genetiska variationen låg och inaveln hög på grund av att den skandinaviska vargstammen härstammar från bara tre vargar. Situationen är nu under förbättring och mindre akut än för några år sedan eftersom två nya invandrare började få avkomma 2008. Ytterligare förbättring är omedelbart förestående genom den av statsmakterna beslutade injektionen av nytt blod. Det nya blodet får mindre genomslag ju mer gammalt blod det späds ut med. De närmaste åren borde det vara ett intresse även för de som värnar om rovdjuren att vargstammen begränsas.

Den svenska vargstammen är inte Sveriges ensak. Sverige har skrivit på internationella avtal och är med i EU och detta medför förpliktelser gentemot vargen som har med biologisk mångfald att göra. Den svenska vargstammen fristående är inte tillräckligt stor, men kommer tillräckligt många invandrare från öst kan den betraktas som en del

av en mycket större nordeuropeisk vargpopulation och den svenska vargstammens storlek får då mindre betydelse. Genom att vargjakt undantar vargar som har nytt blod ökas genomslaget av de tillförda vargarnas gener. De som ser mest till vargens olägenheter bör därför arbeta för att vargimportprogrammet går bra.

Vargflytten är en stor och omfattande satsning och en demonstration av statsmakternas vilja och ambition att satsa kraftfullt på att Sverige skall ha en livskraftig vargstam för kommande generationer!

Vargflytten kan mycket väl komma igång 2011, det finns nu en invandrad varg i Norrland som är aktuell att flytta söderut. Det kan uppstå tekniska problem med valpflytt, men dessa kommer man åt huvudsakligen genom att praktiskt pröva och sedan utnyttja erfarenheter, det första valpflyttförsöket bör göras i vår! Det blir pådrivande och informativt för vidare utredning av senare flyttar!

Statsmakterna har beslutat att det inte skall finnas fler än 210 vargar, vad jag förstår är det bara ett riksdagsbeslut som kan undanröja denna begränsning och krav på att stoppa jakten med några veckors varsel är inte förenliga med ansvarstagande för hur landet borde styras. Dessutom är argument för fördröjning av vargflytten ett år inget seriöst argument för att stoppa vargjakten.

Om naturvårdsverket nu gjorde en bedömning att vargantalet inte överskrider 210 utan licensjakt 2011, skulle jakten dock kunna stoppas. Det är osäkra beräkningar, där statsmakterna lämnat stort utrymme att bestämma på lägre nivå hur matematiken skall utformas. Detta kan vara "politiskt" påverkbart och ger avsevärt utrymme för "tyckande".

Den förestående vargflytten är ett viktigt skäl att hålla vargantalet nere tills den genomförts eftersom de tillförda vargarna blir en större del av vargstammen ju mindre den är.

En blick framåt. Tillförsel, spridning och skydd av nytt blod kommer att tillföra den allmänna vargjakten en dynamik de kommande åren. Den del av vargens utbredningsområde där vargjakt inte tillåts kommer att öka.

Det började med att en invandrad varg grundade Galven-reviret nära Bollnäs. Där har inavelsfria valpar producerats sedan 2008. En hanvarg som föddes våren 2008 lämnade Galven i maj 2009. Han vandrade via Värmland till Riala-reviret nära Stockholm och fick

valpar 2010. En utvandrare från Kynnereviret grundade Skugghöjden i Värmland. Tre revir i Sverige undantogs från jakten 2011.

En invandrare till Norge har sedan 2008 fått 24 valpar utan inavel. Kullen 2010 var rekordstor (11 valpar). Det rör sig om Kynna-reviret nära norra Värmland. Dessa nya vargar kommer att vandra omkring och sätta upp revir och söka partner. En väsentlig del kommer att söka sig till Sverige.

Sannolikt identifieras i fortsättningen årligen någon ytterligare familjebildning, där den ena partnern härrör från Galven eller Kynna. Dessa skall skyddas från jakt. Sedan kommer vargflyttprogrammet att rulla igång med högst 20 inflyttade vargar. Invandrarna och deras avkomma bör undantas från jakt. Var de skyddade områdena kommer att finnas går knappast att förutsäga eller styra. Vargarna vandrar långa sträckor. Mottagarna av t ex flyttade vargvalpar blir mycket styrt av tekniska och biologiska faktorer snarare än geografiska önskemål. Vargstammens storlek och vargjaktens omfattning påverkas inte, men däremot jaktens geografi och inriktning. Kanske vargjakten 2018 kommer att inriktas mot ett begränsat antal återstående flockar, där föräldradjuren fortfarande är närmare släkt än helsyskon.

Tack för att jag fick minister Carlgrens respons 101222 på EU-kommissionärens skrivelse 101207. Nu har förnuftigt nog regeringens korrespondens med EU lagts ut på regeringens web, så ambitionen att arbeta med öppna kort och god insyn i vargfrågan upprätthålls. Det tog lite tid, men sådana förseningar har jag förståelse för att de inträffar vid jul och nyårshelger, även om förseningen i det här fallet gav upphov till en del övertolkningar.

<http://www.regeringen.se/sb/d/10364/a/158937>

Motta min komplimang för denna strävan efter öppenhet till bl.a. regeringen, naturvårdsverket, jägarförbundet och minister Carlgren personligen!

Trots insynen är det ändå mycket svårt för relevanta synpunkter att "nä fram". Jag har en, som jag tycker är synnerligen relevant, och som till min förvåning knappast verkar ha framförts förut baserat på beräkningar.

Licensjakten - som den nu är utformad i Sverige - undantar revir med invandrare och deras avkomma med familj. Jakten decimerar de inavlade vargarna men inte de icke inavlade. Detta leder - om nuvarande utformning av licensjakten fortsätter en tid - till att de invandrade obesläktade vargarnas gener (det "nya blodet") sprids avsevärt effektivare i vargstammen än de skulle göra utan licensjakt. Jakt leder till en större inavelsminskning per invandrare än frånvaro av jakt. Detta är egentligen ganska självklart, varför skulle man undanta revir med invandrare och deras barn från jakt, om

det inte förväntades ge någon effekt? Det är också ganska självklart att om man har två grupper av vargar – starkt inavlade och icke eller svagt inavlade – den genomsnittliga inaveln sjunker om man skjuter ett antal inavlade men ingen av de icke inavlade. Det förvånande är att skattningar av den kvantitativa effekten i ett flerårsperspektiv inte verkar ha utförts. En invandrare i en population utsatt för jakt i åtta år efter invandringen uppskattas ge samma inavelsminskande effekt som två invandrare utan jakt. Effekten ökar med tiden 5-8 år efter invandringen, men är redan nu påtaglig för de två vargar som invandrade till Skandinavien 2007. Effekten på den skandinaviska vargen av jakten nu blir kvantitativt större, eftersom jakten samtidigt förstärker effekten av båda dessa invandrare.

Alla läger förefaller överens om att den bästa vägen att styrka vargstammens genetik är att utnyttja och befrämja naturlig invandring, och att då bara utnyttja hälften av den inavelsminskande effekten av de naturliga invandrarna verkar klandervärt dåligt resursutnyttjande. Trots detta verkar det vara vad EU-kommissionären vill. Förhoppningsvis för att han inte informerats på ett bra sätt om att licensjakten har en positiv effekt på inaveln.

Effekten av det planerade vargflyttsprogrammet på inaveln kan förmodas bli patetiskt liten om vargstammen de närmaste åtta åren inte utsätts för jakt utan får fritt expandera till 500. Att inaveln minskar varje enskilt år pga licensjakten gör att det går att på biologiska, genetiska och vetenskapliga grunder hävda att Sveriges vargstams bevarandestatus förbättras varje år med licensjakt. EU-kommissionären uttryckte en förmodan att licensjakten försämrar bevarandestatus, vilket alltså förefaller mycket diskutabelt.

Effekten av 2010 års jakt på inaveln har beräknats och tillställts EU. Beräkningen kommenterades av EU-kommissionären som avslutning på hans brev 101207 med att den är ofullständigt redovisad och därför inte kunnat beaktas. Den naturliga reaktionen för Sverige när EU kommissionären inbjöd till att lämna kompletterande information före vargjakten började hade som jag ser det varit att komplettera beräkningarna så att de förstods av EU och att förstora och förstärka resonemanget med att sänkningen av inaveln blir större om den ackumulerade effekten av flera års jakt och längre tid efter invandringen beaktas. Men inget sådant kunde jag finna i brevet från minister Carlgren 101222 eller i de andra dokumenten på regeringens hemsida. Det hade funnits tid att engagera någon kunnig att utveckla argumenten och dokumentationen så att de blev förståeliga mellan brevet från EU-kommissionären och att vargjakten började. Förutom att det borde ligga i ministerns intresse att motivera Sveriges vargpolitik så finns det också allmänna skäl att verka för att EUs underlag blir bra och komplett, beslutsfattare bör alltid få det bästa underlaget. Sverige kommer att få fler chanser att yttra sig och

jag tycker någon borde utveckla vad som skall stå denna gång, så att Sverige inte missar också nästa tåg. För övrigt är detta viktigt inte bara för EU-processen utan också för den fortsatta vargförvaltningen.

Tyvärr har minister Carlgren tidigare förlöjligats för den korrekta och logiska iden att inaveln kan minskas med jakt. Detta bygger nog mest på missförståndet att jägarna skulle kunna se på vargarna att de är inavlade och då skjuta de inavlade men skona till synes friska djur. Det verkliga förhållandet är att de "genetiskt värdefulla" vargarna uppehåller sig i områden där jakt inte bedrivs och är försedda med sändare så att jakt kan undvikas i närheten av dem. Naturvårdsverkets rekommendation att inte skjuta vargar med halsband minskar ytterligare risken att en genetiskt värdefull varg fälls, men i mycket liten grad.

NewsMill Svar #86 Mina genetiska resonemang och beräkningar är avsedda att vara relevanta för den svenska vargstammen. Att prioritera förbättring av genetiken före ökning av antal under en tid står vad jag förstår 80 % av riksdagen bakom och åtminstone alliansen driver ett genetiskt förstärkningsprogram till 2014. Det är konstig debattstil att antyda att jag för fram suspekta osakliga argument i "en egen sak", när min ambition har en parlamentarisk majoritet bakom sig. Liknande avfärdanden av mina beräkningar av debattören finns på andra ställen. Har jag en "egen sak", som jag möjligen skulle kunna överdriva, så är det att genetiska aspekter - och speciellt de relaterade till inavel och släktskap - beaktas. Jag är genetikforskare med specialisering mot släktskap och inavel, men jag försäkrar att jag i min strävan att vara en bra forskare eftersträvar objektivitet även inom mina egna specialområden, men det är mycket naturligt att forskare ofta omedvetet överdriver betydelsen av sina specialiteter.

Det kan vara så att bevarandereglererna fordrar och forskarna - av andra anledningar än genetiska - finner och en klar majoritet av folket och dess representanter tycker att det skall finnas tusen vargar på lång sikt och då blir det så. Det tar bara 11-15 år innan Sverige har 1000 vargar efter det att jakten avskaffats. Alla tycks vara eniga om att bevarandestatus för vargstammen förbättras om inaveln minskar. Att minska inaveln väsentligt är bara möjligt om man har vargjakt, håller vargstammen låg och genomför vargflytt. Lite grand kan man minska inaveln genom att ge generna från den faktiska spontana invandringen ett större genomslag i vargstammen genom att behålla vargjakt fem år till. När inaveln väl har minskat till en acceptabel nivå kan man fixera den erhållna inavelsnivån genom att låta stammen växa. Vargens "självständiga bevarandestatus" blir bättre om man har 1000 vargar med låg inavel än 1000 vargar med hög inavel. Mitt förslag är att Sverige ger sig tid att minska inaveln innan Sverige

låter vargstammen växa till det slutliga önskvärda antalet, då förbättras slutläget för vargens bevarandestatus. Behandla vargstammens förvaltning och utveckling som en långsiktig fråga och inte en som det gäller att vinna nästa val på!

Jag vill inte se Sverige dömt av EU-domstolen för att Sverige driver ett vargprogram med tyngdpunkt på en enligt min uppfattning önskvärd förstärkning av vargstammens genetik. Att det avfärdas som en suspekt "egen sak" när jag försöker hjälpa den stat jag är medborgare i att inte begå brott känns egendomligt.

Jag är övertygad om att vargjakt, som den nu är utformad, varje år till minst 2017 minskar vargstammens inavel och släktskap och förbättrar vargens genetiska status och bevarandestatus även om det inte sker någon ytterligare invandring utöver de två invandrade vargar som började reproducera sig 2008. Effekten på inaveln av inflyttade vargar minst fördubblas av jakt, som den nu är utformad.

I en population med konstant storlek får varje förälder i genomsnitt två reproduktiva barn. I en population, som fördubblas varje generation, får varje förälder i genomsnitt fyra reproduktiva barn. Den svenska vargpopulationens tillväxt låg 1992-2009 nära en fördubbling per generation. 2010 började licensjakt som avsåg att hålla populationen konstant. Härigenom ungefär fördubblas dödligheten. Utöver död av naturliga orsaker, människorelaterade olyckor, skyddsjakt och tjuvjakt tillkom licensjakt.

De revir som bebos av invandrare (som Galven och Kynna) och deras reproduktiva barn (som Riala och Skugghöjden) med familjer tillväxer utan att bromsas av jakten (fast de är fortfarande utsatta för skyddsjakt, tjuvjakt och andra dödsorsaker). Det förväntas därför fyra barnrevir per invandrare. Från vart och ett av dessa barnrevir förväntas fyra reproduktiva vargar. Man får alltså en succession med en reproduktiv invandrare, fyra reproduktiva barn och sexton reproduktiva barnbarn. Barnen har halv dos gener från invandraren och barnbarnen en fjärdedels dos. På två varggenerationer (en varggeneration är fem år) har de gener som tillfördes med invandraren fördubblats. Om populationen är i tillväxt utan jakt så gäller det för alla föräldravargar att deras gener fördubblas på tio år.

Men om populationen hålls konstant genom jakt, som undantar invandrarnas och deras barns revir, kommer utrymmet för fördubblingen av de tillförda generna att skapas genom att minska bidraget från de föräldrar som inte är avkommor till invandrarna (dvs de inavlade vargarna). Resultatet blir en fördubbling av andelen av

invandrarnas gener genom tio års licensjakt. Detta innebär att jakten ger kraftig minskning av inaveln jämfört med situationen utan jakt.

Exemplet arbetar med väntevärden, men det förväntas vara stora variationer.

Detta är ett förenklat exempel. Den förutspår att nya revir med invandrarbarn tillkommer i en utsträckning som ännu inte iakttagits och mitt intryck är att man i andra sammanhang (jakt i Norge, skyddsjakt, sövning) inte tar så stor hänsyn till att skydda det nya blodet som vid licensjakten, så jag nöjer mig med att hävda att jakten fördubblar effekten av nya vargar, vare sig dessa kommer naturligt eller tillförts med vargflytt, så har jag inte lovat för mycket.

Nu förstärker jakten effekten av två befintliga invandrare samtidigt och blir då en betydelsefull kraft, och ännu viktigare blir jaktens förstärkande effekt om det kommer nya vargar med vargflytt.

Svar #15 Det finns ingen skandinavisk vargras eller särart att bevara. Den svenska vargen är en utstickare av den nordeuropeiska vargen, som inte har haft en kontinuerlig närvaro eller huvuddelen av sina rötter i Skandinavien. Den höga inaveln beror huvudsakligen på att den Skandinaviska vargstammen bygger på ättlingar till bara tre vargar, inte på det nuvarande vargantalet. Kan Sverige först med vargflytt och spontan invandring förstärkt av jakt halvera den nuvarande höga inaveln, räcker det i fortsättningen kanske med den nuvarande spontana invandringen (förstärkt med jakt) för att upprätthålla den nya lägre inavelsnivån utan att ha fler vargar.

I artikeln står "Därför ville länsstyrelsen att vargarna skulle sövas och flyttas till Mellansverige. Vid möte mellan länsstyrelsen, Naturvårdsverket och Tossåsens sameby i torsdags, föreslogs att vargarna snarast skulle flyttas från samebyns vinterbetesområde. Enligt gällande lagstiftning är detta dock inte möjligt varför Naturvårdsverket avfärdade förslaget."

Statsmakternas politik för genetisk förstärkning av vargstammen förutsätter flytt av genetiskt värdefulla vargar från norr mot söder. Det är inget bra betyg för Statsmakterna att de ännu inte lyckats ändra gällande lagstiftning, så att den vargflytt som länsstyrelsen föreslog blir legalt möjlig. Det är inget bra betyg för Naturvårdsverket att skyddsjakt tillåts på genetiskt värdefulla vargar utan starkare skäl.

EU processen gäller också gränsen 210 och argumenten för den. Då måste man visa att gränsen 210 som en del av ett förstärkningsprogram eller i väntan på ett program (som

med valpflytten) upprätthållen med selektiv jakt ger mindre inavel än en period av fri tillväxt före förstärkningsprogrammet. En maxgräns, selektiv licensjakt och tillförsel av friskt blod är tre delar som alla behövs för en framgångsrik och effektiv genetisk förstärkning. Programmet skall hjälpa att demonstrera det.

Just för att belysa vad som hände vid jakten 2010 är era beräkningar mer relevanta, mina är mer allmänna och måhända mindre övertänkta. Effekten av skyddet vid licensjakten 2011 blir större, fler revir skyddas, det blir kontinuerligt mer färskt blod att skydda. Licensjakterna 2010, 2011 och 2012 kan väl delvis ses som experiment i bla skyddstekniker.

En del av mitt engagemang är att ge ett hjälpmedel för att stödja Sveriges eniga uppfattning att vargens genetiska status skall förbättras. Eller kanske inspirera någon annan att göra det bättre och så att säga leverera ett utkast för förädling. Syftet var nog snarare att belysa inplantering, men det går att använda det till att belysa nuläget. Man kan belysa konsekvenserna på inaveln av förslagen först fri tillväxt som bromsas först när förstärkningen genomförts.

Sture: Du har rätt i att det väsentliga är exponentiell tillväxt av det friska blodet men inte det gamla blodet, det nya blir en större del varje år. Det är problem för mig att modellera t ex hur skyddet av det nya blodet minskar med tiden. Man kan anta olika scenarior. Så småningom kommer jag nog med olika scenarior men det är viktigare att få arbetsarket att funka bra med relevanta ingångsvärden först!

Jag tror inte den är bra för acceptans av varg med EU processen, redan en stor riksdagsmajoritets beslut om inplantering av vargar möts med skepsis och acceptanssvårigheter, men vad blir följden om vargen uppfattas som ett EU-projekt som Sverige skall finna sig i? EU-processen verkar splittrande och polariserande och ger inte arbetsro att vänja sig vid en ny situation och tänka efter hur man skall gå vidare, som borde vara syfte med etappmål. Processen verkar förlamande på långsiktiga beslut eftersom man vill veta hur processen slutar innan man ändrar på något. Processen ifrågasätter allt in i minsta detalj om vargflytten och besluten därkring trots att det är något som just påbörjats och är för tidigt att kritiskt utvärderas förrän om några år. EU låter sig utnyttjas som slagträ i den nationella debatten. EU ställer till politisk oro. EU uppmanar regeringen att med mycket kort varsel bryta mot ett väl förankrat riksdagsbeslut och uppmuntrar partier till populistiska ageranden i opposition mot redan fattade beslut och försvagar därmed riksdagens ställning och förtroendet för riksdagen! Vargens ställning som symbol och profilfråga i naturvård och politik fastcementeras, det gäller att söka rätt på någon detalj att vara oenig om! Vid vanliga processer betraktas den åtalade som oskyldig tills dom fallit! Kommissionären har nu

bundit upp sig offentligt så att han inte kan backa utan prestigeförlust, så det kanske är taktiskt bättre att hävda att det finns allvarliga sakfel i nästa fas, men sådana taktiska överväganden känns inte hederliga. Men det här accepterandet från de som format riktlinjerna för EUs rovdjurspolitik (som kommissionären verkar negligera) kanske gör kommissionären sårbar för påpekanden av andra svagheter i processen och ultimatumet var ju bara att informationen skulle komma innan vargjakten inletts, och EU är en politisk organisation, som gärna vill lösa konflikter utan att det drivs till faktiskt dom, så det finns kanske ännu utrymme för hedervärt återtåg för EU-kommissionären?

GG: Det är riktigt att sänkningen av inavel före och efter licensjakten 2010 beräknas i jägarförbundets skrivelse du gav länken till. Jag har istället följt förändringarna under tio års licensjakt och då ökar effekten drastiskt, medan jägarförbundet bara räknar före och efter licensjakten 2010! Det är bara en liten del av licensjaktens positiva effekt jägarförbundet har beaktat! "Inavelsminskningen" blir på några års sikt långt större!

Jägarförbundets skrivelse på denna punkt förstods tyvärr inte av EU-kommissionären. I sin skrivelse daterad 101207 skriver kommissionären: "...the figures presented by Sweden according to which the inbreeding coefficient has been lowered due to the hunt (i.e. showing that the hunting has improved the genetic status) is neither accompanied by information of the calculation method that was used to reach the present numbers nor by the data that served as a basis for the calculation. The Commission was therefore not put in a position to verify the data submitted by Sweden. It is thus not been "duly established" as required ... that the derogations are not such as to worsen the unfavourable conservation status..."

Min åsikt är att Sverige borde utnyttja den kompetens landet förfogar över för att ge Kommissionen förklarande information, så att eventuella beslut av Kommissionen inte bygger på ett allvarligt ofullständigt sakunderlag. När kommissionen skriver att de inte förstår och ger en respit till vargjakten börjar 110115, bör reaktionen vara att förklara tydligare och snabbt. Av kommissionärens formuleringar kan detta vara en kritisk punkt huruvida kommissionären går vidare eller ej. Nu får Sverige nog dras med det här EU ärendet ett år till istället för att få det avskrivet.

Mina beräkningar finns på ett EXCEL ark som kan laddas hem från jägarförbundets blogg. Resultat redovisas också på ett annat ställe i den här seminariedebatten.

Titta på slutet av dokumentet jag ger en länk till där det finns en sammanfattning av attitydundersökningar fram till 2008:

http://www.naturvardsverket.se/upload/04_arbete_med_naturvard/Rovdjur/Nv_varggenetik.pdf

Det finns också senare, men mindre sammanfattande dokument. Du har nog rätt i att attityden till varg blir negativare ju närmare vargen är, får vargen en lokal närvaro blir också attityderna mer negativa. Statsmakternas förhoppning är att licensjakten skall minska de lokalt negativa attityderna. Vid licensjakten 2012 kan uttaget ökas jämfört med 2010 och 2011 eftersom det nu finns 24 föryngringar och riksdagens etappmål är 20 (det kallas för adaptiv vargförvaltning). Samtidigt har vargantalet ökat utanför de etablerade varglänen och det är önskvärt att vargens närvaro expanderar geografiskt. Jag tror att det vore klokt att använda detta ökade uttag 2012 till att demonstrera att vargtätheten faktiskt kan minskas, där det nu är som högst, det tror jag skulle öka den lokala acceptansen mer än om man smetar ut jakten på alla län där varg har etablerats.

För de som vill ha mer varg inom den organiserade naturvården och politiska partierna (MP och V) tror jag det vore bra för trovärdigheten och skulle minska motsättningarna och öka den lokala acceptansen om de valde talesmän i vargfrågor bosatta i vargområden utanför de större tätorterna.

En möjlighet värd att diskutera närmare vore en vargpeng, dvs. de län och kommuner där det finns mycket varg fick en summa av staten som gick in i den allmänna budgeten. Då skulle vargen även i kommuner där attityderna är övervägande negativa vara kopplad till en synlig och uppenbar fördel. Med hänsyn till det utrymme vargfrågan och den lokala acceptansen har i den allmänna debatten och svårigheten att finna konstruktiva lösningar tycker jag det borde finnas utrymme i statsbudgeten.

Vara mot vargjakten är också att vara mot en uthållig vargstam!! Vargen behöver nytt blod!!!! Tillförsel av en ny obesläktad varg blir en mindre del av den inavlade stammen ju större denna är! Licensjakt som är utformad som jakten 2011 skyddar avkomman av nyinvandrade vargar och fördubblar på sikt effekten av tillförda vargar samt effekten av de två vargar som spontant invandrade för några år sedan. Fördubblar man vargstammen först och sedan tillför nytt blod måste dubbelt så mycket blod tillföras för att få samma effekt. Det är svårt nog att realisera den nu förestående inplanteringen utan att den skall behöva göras dubbelt så stor. Vänta med att öka antalet vargar tills den genetiska förstärkningen är genomförd!!! Naturvård, jägare och statsmakter borde arbeta tillsammans mot ett gemensamt mål att förstärka den svenska vargstammen istället för att öka motsättningarna kring varg och bete sig som kivande barnungar!!!!

Det finns olika aspekter, det finns genetik etc. och i viss mån skogsproduktion, där jag har kompetens, och genetik läggs stor vikt vid i vargpolitik. Acceptansen har jag inte så stor kompetens på, även om jag tar intryck. Jag tycker "jägarna" borde vara intresserade av att jag hamnar på ungefär samma linje som jägarnas organisationer när jag försöker utveckla skälen och argumenten:

- 1) det verkar inte nödvändigt med större vargstam än ungefär vad som finns ur genetisk synpunkt, och vargarna har för liten betydelse för att reducera skador av vilt (framförallt älg) för att det skall vägas in. (Det finns andra förståeliga skäl, men jag har ingen speciell kompetens eller kunskaper och försöker hålla ganska låg profil.)
- 2) en vidare geografisk fördelning av en given vargstam är önskvärd
- 3) en genetisk förstärkning och bättre genetisk kontakt österut är önskvärd
- 4) licensjakt förstärker effekten av naturliga och artificiella invandrare högst avsevärt
- 5) den genetiska förstärkningen får mindre effekt ju fler vargar det finns, därför bör en eventuell ökning av vargantalet anstå 10 år, dvs. skjutas på framtiden.
- 6) vargens genetiska status förbättras de sista åren även före "förstärkningen", dvs. vargens "bevarandestatus" förbättras. Samma antal men bättre genetik.
- 7) punkterna 4), 5) och 6) verkar inte ha kommunicerats bra till EU

Men vill JJ att jag skall diskutera acceptansen... jag tycker någon skulle titta närmare på Finland. Vad jag förstår anmäldes den finska vargjakt till EU 2004 och dom föll 2007. Vargens status i Finland verkar ha försämrats genom ökande tjuvjakt utom på gränsen till Ryssland. Vargarna åtnjuter ett relativt skydd och större trygghet i Ryssland och på själva gränsen. Vargarnas situation i Finland är nu så usel, så den ansvariga ministern förklarade för några veckor sedan att det inte finns några vargar över till att förstärka genetik hos den svenska vargstammen, de finska vargarna behöver Finland själv.

Finland har inte tagit i med hårdhandskarna mot tjuvjakt tidigare, maximistraffet för tjuvjakt är lägre än i Sverige.

Jag har absolut inget faktiskt underlag för att tro att det finns någon koppling mellan den finska naturvårdens agerande och den av naturvården initierade EU processen å ena sidan och den ökade tjuvjakten å andra - utöver att de sammanfaller i tiden. Någon borde titta närmare på om det har något med acceptansen i Finland att göra, detta har aktuellt intresse för Sverige. Tjuvjakt och dess koppling till acceptans är mycket

svårhanterat, men skall någon med undantag av grävande journalister kunna analysera det, så är det jägarorganisationerna.

Jag gissar att acceptansen för varg blir sämre om man uppfattar vargen som påtvingad av EU än påtvingad av alliansen.

EU skrev ett brev till Sverige daterat 101207 som kom fram 101217 där man begärda in upplysningar före vargjakten började 110115. Jag misstänker att jag - om jag sett Sveriges svar - skulle tycka att Sverige kunde gjort mer och tagit mer tid på sig för att kommunicera/kommentera fler av de begärda upplysningarna (jag har bara kompetens att uttala mig om det med genetisk relevans), chansen finns ju att detta ökat chansen att EU förfarandet avbröts, istället för att förlängas något år till. Det känns absolut rätt av minister Carlgren att fullfölja den politiskt bestämda linjen, någon uthållighet måste man ha i politiska beslut och de var dessutom genetiskt rätt! Vad jag förstår befinner sig detta EU-ärende fortfarande i en förberedande informell fas och Sveriges vargpolitik gäller bara till slutet av 2012 och har en bred riksdagsmajoritet bakom, så huvudlinjen bör vara att hålla fast vid det beslutet tills man ser var EU-ärendet slutligen hamnar, något annat vore inte konstitutionellt riktigt, EU-kommisionärens informella åsikt är inte ett tillräckligt starkt skäl för regeringen att avvika från ett riksdagsbeslut.

Artikeln behandlar ett ämne som är värt att tänka på. Hur kan man styra dödandet, så att de genetiskt värdefullaste vargarna sparas?

Vid licensjakten 2011 uppehåller sig de flesta genetiskt värdefulla vargar i områden där jakt inte förkommer. Av de genetiskt värdefulla vargar, som kan tänkas röra sig utanför dessa avlysta områden, har flertalet sändarhalsband. Man kan då följa deras rörelser och avblåsa jakten om de verkar vandra in på fel plats. Men sändarna kanske slutar att fungera eller vargen kan plötsligt göra en oväntad manöver. Det är bra om halsbandsförsedda vargar inte skjuts, vilket är en rekommendation vid licensjakten 2011. Enstaka fall när genetiskt värdefulla vargar går förlorade vid jakt är nog oundvikligt, men det skedde inte vid licensjakten 2010. Inför 2011 är problemet begränsat och verkar väl hanterat. Men omfattningen av problemet att värdefulla vargar kan ha kommit på avvägar växer de närmaste åren med vargflytt och nya revir för invandrarnas avkommor. Vargar med fungerande sändare är värdefullare för forskningen levande än döda även om de inte är genetiskt värdefulla. Även vargar med icke fungerande sändare är värda att spara eftersom det vanligen rör sig om gamla föräldradjur, många anser man skall undvika att skjuta föräldradjur och genom att spara gamla föräldradjur undviker man att jakten sänker generationstiden. Man kan tänka sig större och mer iögonenfallande halsband i olika färger, som kodar individen

och dess status. Man kan tänka sig att märka en tass också så djuret lätt kan identifieras vid spårning. Idén med fällor kanske kan appliceras i områden med speciellt stor osäkerhet, så det kan bli frågan om långt färre än 210 vargar. Man kanske inte behöver söva dem och det kanske räcker med bara ett halsband för att markera.

En kanske inte helt allvarlig fortsättning...:-) På annan plats i detta Newsmill-seminarium framgår att Finlands landsbygdsminister nyligen oroat sig för vargbristen i Finland. Kunde vi inte fånga några inavlade vargar i Sverige i vargfällor och transportera dem till Finland? I Finland kommer de att para sig med obesläktade vargar, så inaveln är ingen nackdel i Finland fast den är det i Sverige. Inte heller behöver sändare slösas på dem, då de inte är värdefulla. Vi oroar oss visserligen för rabies och dvärgbandmask hos invandrare från Finland, eftersom de kan ha kommit från eller haft kontakt med Ryssland. Men Sverige är fritt från smitta, så export torde vara problemfri. Sverige kan bli av med sitt vargöverskott på ett humant sätt som samtidigt minskar inaveln och utan en licensjakt som irriterar många. Men framförallt visar vi oss lyhörda och hjälpsamma mot vårt broderland i öster när de står inför ett problem. Samtidigt lägger vi grundstenen till en gemensam vargförvaltning med Finland, vilket gör det lättare att förklara för EU att vi har en gemensam vargstam.

Licensjakt bidrar till den minskning av inaveln och den ökning av den genetiska variationen som pågår i den svenska vargstammen. Detta gäller även licensjakten 2010 även om inavelsminskningen 2010 blev mycket liten. Det är först när man ser på den ackumulerade effekten av flera års jakt som effekten blir praktiskt betydelsefull. Jag hoppades att inlägget skulle skapa en diskussion om hur räkningarna borde göras, och jag fick tipset att hålla mig till de reproduktiva vargarna vilket jag gjort. Jag utvecklade en räknemodell som också beaktar den genetiska driften. Jag har använt så relevanta ingångsdata för den svensk/norska vargen som stått i min makt. Jag antar att inaveln nu är 0.3 (mer besläktade än helsyskon). Sedan analyserade jag två scenarior.

I det ena är det ingen licensjakt, endast skydds jakt som inte skyddar genetiskt värdefulla individer och i övrigt fri tillväxt, och ingen tillförsel av nytt blod. Då blir inaveln om 8 år 0,307 (en obetydlig ökning pga. "genetisk drift"), antalet vargar mer än fördubblas.

I det andra alternativet hålls vargantalet konstant med licensjakt. 10 reproduktiva vargar tillförs nu, deras avkommor skyddas från licensjakten. Då blir inaveln om 8 år 0,115 (ungefär som i dagens djurparksvargar, där låg inavel varit ett viktigt vargförvaltningsmål de sista decennierna). Antalet vargar blir som idag.

Dessa beräkningar kan säkert förbättras och någon av Sveriges kunniga vargforskare borde ägna sig åt detta, men med hänsyn till EUs kritik och att den svenska regeringen inte verkar förmå bemöta kritiken är det viktigt att snabbt tillföra informationen. Till detta bidrar också den intensiva och inte helt välmotiverade propagandan mot den förestående jakten 2011. Licensjakten minskar inaveln och är ett mycket viktigt skäl för det nuvarande taket på vargantalet tills den genetiska förstärkningen genomförts!

Det har spritts dåligt underbyggda vandringsägner om att licensjakt skulle öka inaveln i den svenska vargstammen.

Det förefaller att finnas en omedelbar möjlighet till vargflytt genom att transportera de östliga invandrare som nyligen identifierats i norra Sverige och Norge söderut. Detta kan väl göras utan regeringsbeslut? Hur går det med det?

Kanske 20 januari så de inte blir skjutna, men hinner hitta en partner och sätta valpar till världen 2011? Eller kanske kommer flytten senare, men under 2011, så förespeglingarna om flytt 2011 infrias.

Ett antal län skulle ange två lämpliga nedsläppsplatser vardera. Jag tycker man skulle lotta mellan dessa. Det spelar inte så hemskt stor roll, vargarna kan ändå vandra långa sträckor och en del av flytten kommer att misslyckas (dvs. resulterar inte i föryngringar).

Vargpolitiken har sin grund i situationen 2008, och det är skett två händelser sedan dess, som gör att vargen inte ter sig lika hotad av inavel nu, som den gjorde för något år sedan. Den ena är att det kom två spontana invandrare till Skandinavien som satt tre kullar till värden sedan 2008. Det andra är att de 28 vargar som sköts i början av 2010 inte verkade särskilt inavelsdeprimerade. Jag tycker dock inte det är så bra så man bör plädera för att riva upp fattade beslut. Rovdjurspolitik bör vara uthålligare än så.

Antal vargar. Du skriver ”Regeringens "tak" på 210 individer är bara en siffra på ett papper. Allt beror på när på året du räknar, och ingenting händer heller om det är över 210 individer. Då är själva formuleringen bara att fara med osanning. Vi har sagt att vi borde behållit det etappmål vi hade, på minst 200 individer under de kommande 20 åren.”

Minst 200 individer en lång tid framåt kan vara en god ide. Minimum utan närmare definition tolkas som det årliga minimet alldeles innan valpningen, som man kan göra en ganska god skattning av och kan skatta när man gör skattningar för jaktuttag. Maximum utan närmare definition tolkas som antalet omedelbart efter valpningen. Detta är svårt att gissa på förhand, svårhanterligare och inte den definition som tillämpas. Ännu bättre förefaller det att vara att sätta minimimålet i antalet

föryngringar, som kan anges med större säkerhet och inte är beroende av definitioner om när på året det skall räknas.

Sannolikheten för att det faktiska antalet oavsiktligt hamnar mycket över miniminivån torde vara begränsad och är politiskt kontrollbart. Däremot hamnar nog det faktiska antalet lite högre än minimum av säkerhetsskäl, risken att hamna under ett minimiantal skall vara liten, och man vet inte var man hamnat förrän nästan ett år senare.

Du föreslår ett utvidgat och mer formellt samarbete med Norge. Det är troligt att detta leder till att det nuvarande antalet vargar i Sverige minskar med minst tio. Skälet är att ett antal vargar och revir som befinner sig nära Norge och delvis befinner sig i Norge nu som svenska. Det är otroligt att Norge kommer att i längden acceptera detta om frågan tas upp på politisk nivå.

Om minimiantalet föryngringar sätts till 20 istället för nuvarande etappmål kan Sverige gentemot omvärlden hävda att Sverige har ökat vargantalet eftersom man har ersatt gällande etappmål med en mininivå, som Sverige i praktiken kommer att ligga 10 procent över. Sverige framstår alltså som vargvänligt. Samtidigt kan man mot de som inte vill ha fler vargar i Sverige hävda att detta innebär att Sverige ligger kvar på 2011 års vargantal. Det fanns i Sverige 23 säkerställda föryngringar 2010 men några till är på väg att kvalitetssäkras. Även om Sverige skulle avstå en eller två föryngringar till Norge finns det ändå 10% övermått vilket är en tillräcklig säkerhetsmarginal.

Det bästa sättet att definiera vargantalet i situationer med licensjakt kanske är alldeles innan valpningen på vårvintern, då måste man ju ändå göra någon typ av prognos som underlag till dimensioneringen till jakten och har haft tid med spårnö vilket gör beräkningar säkrare och den stora avgången genom licensjakten har skett. Den nya utredaren skall väl ange minimiantal och då blir det väldigt logiskt att använda den tid på året när antalet är lägst, vilket inte alls ter sig lika logiskt vid maximiantal.

En annan lustig sak med vargantalet är att Sverige förefaller ha tilldelat 17 norska vargar svenskt medborgarskap. Gränsvargar räknas som svenska istället för hälften svenska och hälften norska. Detta är politiskt förankrat (står i rovdjursutredningen) och norrmännen har inte bråkat, eftersom de inte varit angelägna att tillgodoräkna sig många vargar och tyckt det räcker bra med tre föryngringar. Norge är ju inte med i EU och Norge har bara de andra konventionerna och fördragen att bry sig om, vilka tydligen inte ser några problem med bara 6 reproduktiva vargar. Men skall Sverige – som IUCN experterna och EU trycker på – ha en mer formell gemensam vargförvaltning

med Norge, så tror jag inte Norge kommer att acceptera detta längre. Jag tycker själv det skulle kännas hederligare om Sverige bara tillgodoräknade sig hälften av gränsvargarna. Själv tycker jag det är tillräckligt tecken på gemensam förvaltning att Sverige/Norge faktiskt gör en gemensam rapport och har Skandulv. Men Norrmännen har vad jag förstår skjutit två avkommor från Galven-invandrar-reviret och om Norge inte låter Kynna-invandrar-revirets avkommor vara fredade 2011 så gott det går, så tycker jag någon borde ta ett allvarligt samtal med Norge.

Det är huvudsakligen reproducerande vargar som spelar roll för den genetiska utvecklingen. Dubbla antalet föryngringar kan vara tillräckligt bra skattning på antal reproduktiva vargar.

Ett skäl att jag började intressera mig för vargar för knappt ett år sedan är att jag – som genetiker - intuitivt kände de farhågor ett antal genetiker och bevarandeforskare hyste för den svenska vargstammens snart förestående undergång om inte antalet omgående blåstes upp till några tusen som överdrivna. Femtusen nämndes för ett år sedan. Någonstans måste det finnas en hake tänkte jag.

Kerstin och jag har på Newsmill diskuterat Isle Royale (en isolerad ö som bara används som reservat för forskning) där antalet vargar varierat mellan 10 och 50. Om Isle Royale säger Kerstin att ny forskning har med DNA konstaterat att det var exakt tre invandrare varken mer eller mindre. I tidigare dokumentationer stod det "en mindre flock" eller "2-3". Om då avsågs två föräldradjur och barn spelar det ingen roll om barnen var med i den invandrande flocken eller föddes på ön, så "några stycken" var ur genetisk synpunkt två. Men nu är det visat att det var exakt tre och jag förutsätter att den tredje inte var en nära släkting och då är den genetiska bakgrunden samma som för de svenska och ingen invandring i övrigt har skett. De genetiska flaskhalsar Isle Royale vargarna genomgår är mer än en faktor 10 trängre än vad som kan komma ifråga för de svensk/norska i fortsättningen och stammen har överlevt dubbelt så lång tid som den svensk/norska. Stammen måste vara mycket mer inavlad än den svenska. Den genomgick någon slags epidemi med bara drygt tio överlevande, men denna inavlade inavelsdeprimerade stam var inte så sårbar att den inte kunde hämta sig.

Utbredningsområdet är mycket litet och genflödet med omgivningen mycket mindre än i Sverige. Stammen finns fortfarande kvar. Den är drabbad av inavelsdepression och jag tycker absolut inte den skall ses som en förebild för vargförvaltning, men exemplet minskar tilltron till scenarior om den svenska vargstammens snara undergång till följd av inavel.

Jag anser det saknas en hållbar genetisk motivering för mer än 50 reproduktiva vargar i Sverige/Norge (dvs vad vi har) ens långsiktigt. Invandringen de sista fem åren räcker

mer än väl till och det kommer nya rapporter om invandrare på gång så den svenska vargstammen kan ur genetisk synpunkt betraktas som en utlöpare av en mycket större stam vad än EU må säga om gemensam förvaltning och sånt. Men det är jättebra om inaveln snabbt kan reduceras och antalet vargar den bygger på kan ökas innan det börjar diskuteras om stammen skall vara större. Jag vill inte uttrycka någon bestämd uppfattning om andra skäl till flera vargar i Sverige. Jag har förståelse för de som tycker att det finns ekologiska skäl för tusen vargar och att det finns exempel på vargtätare platser med mindre konflikter. Jag värnar om den växande skogen, så initialt tyckte jag det lät bra med 2000 eller fler vargar. Vargarna reducerar älg och andra skadegörare i skogen. Men nu har jag börjat tro att inte ens 2000 vargar skulle med någon grad av säkerhet ge en stor reduktion av skogsskadorna. Som du Kerstin påpekat; på Isle Royle finns ju en hel del älgar kvar och vargarna är inte den enda faktorn av betydelse trots ett helt enormt vargtryck.

Jag ställer upp på statsmakternas ambition att det på kortare sikt har högsta prioritet att minska inaveln. Det är definitivt ingen bra idé att bygga vidare på en vargstam som väsentligen bara härrör från tre individer! Och hur minskar man inaveln? Genom att hålla vargstammen konstant tills inaveln minskat!

Fler vargar är definitivt inget gångbart recept på kort sikt! Visserligen minskar den långsiktiga inavelsökningen pga genetisk drift om stammen blir större, men nu gäller det inte att minska inavelsökningen utan att minska inaveln! Blåser man upp vargstammen konserverar man den inavel man har och gör det svårare eller omöjligt att sedan minska den med artificiell eller naturlig invandring.

Utnyttja den spontana invandring som faktiskt sker och genomför vargflytt så att det nya blod som kommer in får genomslag! Och hur utnyttjar man det på bästa sätt? Genom selektiv jakt som håller vargantalet nere och inte riktar sig mot det nya blodet. Vargar med hög inavel skjuts och de utan inavel skjuts inte. Denna förnuftiga tanke förlöjligades Andreas Carlgren för när det misstänktes att han framfört den (vilket han förnekar), så han hyser väl en berättigad oro för att framföra den igen. Detta åstadkommes genom att inte bedriva jakt i områden med invandrade vargar eller deras barn och i viss utsträckning barnbarn. Dvs, vad som sker vid vargjakten 2011 och skedde 2010. Dessutom bör vargjägare undvika att skjuta vargar med sändarhalsband vilket Naturvårdsverket uppmanat till. Genetiskt värdefulla vargar är överrepresenterade bland halsbandsförsedda och även andra halsbandsförsedda vargar är mer värdefulla för forskningen som levande än som döda. Genom att skydda det nya blodet från jakt så fördubblas effekten av de invandrade eller flyttade vargarna! Genom att flytta tjugo varga och tillämpa jakt åstadkommes samma effekt som att flytta fyrtio utan jakt. Även om det inte sker någon vargflytt. så har vi två

spontant tillkommande fall av nytt blod att ta hand om (associerat till Galven och Kynna). Men effekten av det nya blodet och skyddet av det tar lång tid att slå igenom fullt ut i vargstammen. Invandrarna får barn och barnbarn och generationstiden hos varg är fem år fast invandrarna kan leva mycket längre om de skyddas och få större avkomma än genomsnittsvargen. Vill man förstärka effekten av de ursprungliga invandrarna måste man skydda det nya blodet långt efter invandringen och också efter de ursprungliga invandrarna har avlidit. Det är därför berättigat att behålla taket på vargstammen långt efter 2012, kanske till 2020.

Naturvården, MP och V, som förespråkar att vargjakt skall avlysas och ersättas med fri tillväxt, förespråkar därigenom också en högre inavel än de som förespråkar fortsatt jakt! Undrar om de fattar det? De kan väl i varje fall mobilisera någon expert som tydligt klargör för sådana som mig varför det inte är så?

Sådana här utsagor bör stödjas av överslagsberäkningar. Den överslagsberäkning jag gjort ovan är möjligen överdriven och förutsätter kanske orealistiskt effektivt skydd av det nya blodet. Visserligen är det klart fastställt att inaveln minskat och den genetiska diversiteten ökat i samband med vargjakt, men det är nog inte lika klart vilken del i detta vargjakt hade. Jag tror det var mer en effekt av de nyinvandrade vargarna, som skulle erhållits även utan vargjakt, men att vargjakt lämnade ett positivt bidrag. Effekten av den genetiska driften bör också beaktas, även om den inte är stor i så här korta skeenden. Det öppnar för kritik att negligera den, och den motverkar det nya blodet. Teoretiska beräkningar kan spela igenom ett antal scenarior medan verkligheten bara är ett icke reproducerbart historiskt specialfall. Teoretiska beräkningar behövs, praktiska siffror idag bygger bara på ett års jakt med ett skyddat revir. De som beslutar om vargförvaltning behöver prognoser för utvecklingen tio år framåt under olika förvaltningsscenarior, inte bara förra året.

Jag inbillade mig att det satt någon och gjorde sådana här beräkningar bland alla landets kompetenta vargforskare. Men statsmakterna fick omedelbart före julhelgen enligt dagspressen skäll från EU för att ingen motivering till taket givits och att EU förmodade att vargjakt 2010 hade ökat inaveln. Statsmakterna själv reagerade lamt på dessa anklagelser. Även om beräkningarna kanske utförts redan, så verkar det inte nått fram till relevant nivå!

Så jag beslöt att försöka räkna ut det mer formellt. Kontakt med andra om t ex hur väl skyddet av det nya blodet kan förväntas fungera är värdefull.

Om man skall minska inaveln så får vargantalet inte öka. Annars får spontan invandring och vargflytt för litet inflytande.

Jakten är inte slumpmässigt riktad, jakt skall inte bedrivas på revir där det finns invandrare eller invandrares barn. Att dessa undantas från jakt innebär att invandrarnas andel i den svenska vargstammen ökas och att inaveln minskas. Även om någon värdefull varg skjuts, så ökar andelen genetiskt värdefulla vargar genom jakten. Det finns ett gott skäl för taket och jakten!

Praktiska problem som vargflytt kan inte lösas bara med utredande, Sverige har nu efter flera års utredande kommit till en punkt när det är dags för praktiska prov.

Den ideella naturvården verkar av princip inte ha en negativ hållning till alla åtgärder statsmakterna vidtar i syfte att förbättra vargens situation. Naturvården koncentrerar sig på att snarast riva upp ett treårigt beslut av 80 % riksdagen bakom sig. Med detta syfte inkallas omedelbart storebror EU istället för att ge statsmakterna en chans att få mer konsensus och förankring. Även om detta kanske är svårt och inte gått så bra, så har naturvården från början valt att motarbeta och försämra chanserna!

Det första naturvården gör när Sverige har nått ett etappmål är att höja rösten och markera oenighet. Att göra halt och tänka efter när man nått ett etappmål i en kontroversiell fråga istället för att rusa vidare tycker jag inte är en politik som skall avfärdas med en ryggmärgsreflex. Naturvården gör vargen till huvudfråga som får breda ut sig över allt annat hellre än att vänta några år med en ny vargdebatt. Istället kunde man ha avvaktat nästa planerade politiska beslut 2012. Jag tror det vore bättre för naturen om naturvården i högre grad inriktade sig på att samverka med statsmakterna istället för att koncentrera sig på högljudda protester! Nu tror jag ämnet varg kommer att kännas så uttjat så att det blir svårt att mobilisera folket igen tills nästa planerade riksdagsbeslut. Speciellt om EU inte beslutar som naturvården hoppas.

Finlands vargjakt anmäldes till EU 2004 och dom föll 2007. Den finska vargens situation anses nu akut problematisk pga. ökad tjuvjakt. Det verkar inte som EU-processen varit till fördel för Finlands vargar.

EU säger sig tillämpa subsidiaritetsprincipen, dvs man skall bestämma på den lägsta möjliga nivån. EU bryter mot denna princip, när man ger sig in i detaljpolemik rörande den svenska vargen. Det verkar inte heller bra när EU går in i den interna svenska debatten med påpekanden och förtäckta hot så nära före vargjakten, så det vore ett brott mot grundlagen att inte verkställa ett beslut som har fått stöd av 80 % av riksdagen. I princip borde det åtalade Sverige istället behandlas som oskyldigt tills dom fallit, och först därefter blir det tid för statsmakterna att ändra i fattade beslut.

Som jag ser det, finns direkta sakfel i det budskap från EU som sprids via pressen. Den svenska vargjakten ökar inte inaveln utan sänker den, och taket i samband med vargflytt möjliggör en stor sänkning. Att inte begränsa vargens numerär, som föreslås av naturvården, EU, MP och V, leder till högre inavel. Diskussionen om en eventuell ökning borde anstå fem år tills vargflytten genomförts och det friska blodet fått en chans att spridas.

Det är rätt så lustigt med hur "max 210" tolkas. Statsmakterna har beslutat antalet, men lämnat öppet hur det skall tolkas. Vargstammen varierar på en månad och över året med 40 % (före och efter valpning). Den mest logiska tolkningen av vad "maximum" innebär vore att antalet efter valpningen när vargantalet är som störst på året, inte skall överskrida 210. Andreas Carlgren skrev på Newsmill Dec 2010, i hans artikel står dels: "ett tillfälligt tak på 210 vargar sätts för antalet vargar i Sverige" och dels: "i dag finns över 210 vargar i våra skogar". Vargjaksberäkningen tycks bygga på att maximum är något som underskrids endast några månader på året. Maximum i allmänt språkbruk skulle också kunna syfta på genomsnittsantalet över året, men det ligger nog på ungefär 225. Vargförvaltningen skulle förmodligen vinna på definitioner i större överensstämmelse med vanligt språkbruk och större klarhet vem som gör tolkningarna.

Att jaga varg men skydda nytt blod fördubblar effekten av inplanterade eller spontant invandrade vargar jämfört med att låta varg tillväxa ohämmat.

V, MP, Naturvården och EU förespråkar en politik som leder till mer inavel än att hålla 210 max med jakt!

Okunniga EU påstår att jakten leder till större inavel, när den faktiskt leder till mindre!

En annan aspekt är den konstitutionella. Att uppmana till att några veckor före avblåsa vargjakten i strid mot ett långsiktigt beslut med 80 % av riksdagen bakom sig är att uppmana till anarki och brott mot grundlagen. Om regeringen eller ansvarig minister gjorde det borde det leda till prickning av konstitutionsutskottet. EU borde varken direkt eller genom uttalanden vid eventuell tvist uppmuntra till grundlagsbrott, utan istället avvakta tills dom har fallit.

Är det verkligen möjligt för Carlgren eller regeringen att nu stoppa vargjakten? Jag trodde att landet inte skulle styras med s.k. ministerstyre. Det innebär att ministrar eller regering bara beslutar i laga och väl reglerad ordning. Är det verkligen lagligt för Carlgren att få vargjakten i mitten på januari stoppad bara för att EU ger en varning några dagar före jul. Vore det något som konstitutionsutskottet skulle tolerera? Jag tycker landet borde vara konstruerat, så att regeringen har en viss framförhållning och inte fattar beslut alltför spontant.

Om det nu är mot konstitutionen för ansvarig minister att stoppa vargjakten med kort varsel, så tycker jag det är mycket dålig stil av talesmän från V och MP i riksdagsdebatter och organ som Naturskyddsföreningen, Rovdjursföreningen etc. i populistisk anda yrka på att regeringen skall stoppa en utlyst vargjakt med mindre än en månads varsel. Även sådana borde ha större framförhållning och kanske argumentera för att stoppa vargjakten 2012 istället. Men det må stå för dem, de är oberoende och bör ha en betydande handlingsfrihet.

Det förefaller helt annorlunda när en EU kommissionär grundat på sin personliga åsikt varnar en minister för vad som händer om denna inte bryter landets grundlag, det kan väl inte vara tillåtet?

Isle Royale är täckt av vargrevir och vargarna normalt försvarar sina revir mot utbölingar, förutom att det är ovanligt att förhållandena medger invandring och inte finns så många "invandrarkandidater". Men nu har det alltså visats med DNA att det inte fanns fler än tre invandrare (som för de svenska vargarna till 2008).

IR-vargarna är högaktuella eftersom taket på 210 vargar ingår i vad EU inte tycker Sverige hittills tillfredställande motiverat. IR vargarna är väl dokumenterade (också i sk. vetenskapliga tidskrifter) och ingår i världens äldsta och kanske mest omfattande "försök" i denna stil. IR vargarna hade som den svenska vargstammen tre anfäder, men IR vargarna har klarat sig i dubbelt så lång tid med en tiondel av storleken av den nuvarande svensk/norska stammen. Inaveln måste vara mycket större än i Sverige. Ändå kvarstår stammen och verkar inte tyna bort! Visst kan man tycka synd om de inavlade vargarna på IR och vilja ha friska vargar i Sverige, men IR är Naturen och Naturen är ofta grym och sas omänsklig. Detta gör Naturvård väldigt svår eftersom vi hela tiden har i bakgrunden att vi vill sköta Natur och djur humant och med samma värderingar som husdjur. Just viljan att vara human i våra attityder mot djuren präglar mycket av inläggen i sådana här debatter, men konstigt nog är vi mindre humana mot våra medmänniskor och försöker hävda oss med onödigt arroganta slängar.

Isle Royal vargarna varierar avsevärt över tiden och har varit nere i 10, vilket definitivt borde göra populationen sårbar. Inavelskoefficienten måste ha byggts upp till ett mycket högre värde än i den

svensk/norska vargstammen och inaveln verkar ha påverkat vargarna negativt. Situationen är långt sämre än för de svenska vargarna när det gäller de viktigaste begränsande faktorerna: livsmedelstillgång och konflikter med andra vargar. Men de finns kvar efter 60 år. Verkar lugnande för den svenska vargstammens fortbestånd med nuvarande numerär och inavelsgrad.

Vargstammen på Isle Royal fortlever trots att populationen genomgår flaskhalsar som är upp till femton gånger trängre än vad som förutses för den framtida svensk/norska vargstammen, och trots att inaveln reducerar dess livskraft avsevärt och trots att kampen för tillvaron måste vara mycket hårdare än för vargar i Sverige. Det säger något om inneboende livskraft trots mycket hög inavel.

Jag röstar på att det startade med två vargar och aldrig kom några fler, eftersom det är svårt för invandrade vargar att bli accepterade i ett befintligt revir. Antalet älgar var mycket större och det kom nog successivt nya invandrare. Inaveln finns, men är inte alls lika begränsande som för vargarna.

EU-kommisionen ville (enligt dagstidningarna TT 101223) veta varför Sverige satt ett tak på 210 vargar och vilken den vetenskapliga grunden för det är, samt framkastade hypotesen att de 28 dödade vargarna vid licensjakten 2010 ökade inavelsrisken. Jag förklarar min version av vad jag tycker är den vetenskapliga grunden. Skälet är att minska inaveln!

Jämför ett alternativ med jakt, Sverige håller ett etappmål på 200, som är statsmakternas politik; och ett med fri tillväxt (utöver begränsad skydds jakt), som MP, V och naturvården vill. Alternativet fri tillväxt låter vargantalet öka till 280 på tre år. Två obesläktade vargar från öst har nyligen invandrat till Sverige/Norge och började få barn utan inavel 2008 och har fått nya kullar 2009 och 2010. Dessa två invandrares obesläktade gener kommer att vara ungefär 4 % av populationen (2 av 50 reproduktiva vargar) med fri tillväxt. Med jakt där deras barn och barnbarn skyddas får deras gener en fördel av storleksordningen 35 % (egentligen bara 25 %, eftersom de redan skyddats ett år) och andelen "nytt blod" stiger till mer än 5, kanske 6 %.

Nu blir det vargflytt, 20 obesläktade vargar. Med jakt blir det till 20/200, dvs 10% nytt blod. Med jakt riktad enbart mot inavlade under ytterligare 4 år kan det nya blodets bidrag ökas till knappt 14 %. Med fri tillväxt växer de 200 till 280 före tillförseln av 20 obesläktade, det blir bara 7 % (20/280). Nästan en fördubblad vargflytt-effekt med jakt jämfört med fri tillväxt! Effekten av vargflyttprogrammet halveras om det kombineras med fri tillväxt. På samma sätt minskas effekten av ytterligare spontan invandring. De 28 vargar som dödades vid licensjakten 2010 bidrog alltså till att minska inaveln både på kort och framförallt på lite längre sikt!

Jag bortser här från "genetic drift", som för skillnaderna mellan jakt och fri tillväxt har näst intill försumbar effekt under den korta tidsrymd som diskuteras. Jag har inte tagit hänsyn till att de icke-inavlade vargarna har högre fertilitet och får fler valpar. Jag

exponerar jag nu dessa beräkningar för offentlig kritik, som kanske kan förbättra dem, innan jag inför dessa faktorer.

1000 vargar är säkert bättre för "ekologi" och "natur" än 200 ur många synpunkter. Men "kaskad" effekten är mest inom revir. Om vargantalet ökas får det väl lokalt nästan lika stora "kaskad" effekter som nu, fast på fler ställen? "Kaskadeffekten" bör utnyttjas i en större del av landet, men jag förutsätter att även det nuvarande antalet kommer att spridas mer geografiskt, så det är knappast ett argument för fler vargar. "Marginalnyttan" per revir faller förmodligen, den "ekologiska vinsten" för ett län att gå från noll till två vargrevir är större än att gå från två till fyra. Men "olägenheterna" är direkt proportionella mot vargantalet.

Vargen decimerar älg, vildsvin, rådjur och andra skadegörare, men effekten i form av nedsatta skador blir gissningsvis begränsad. Jag gissar Sveriges 200 vargar konsumerar ungefär 3 % av "viltköttet". Tusen vargar skulle kanske möjligen konsumera 15 %. Jag gissar att huvuddelen av detta skulle kompenseras av minskat uttag för jägarna snarare än minskade stammar av vilt, så 1000 vargar skulle kanske minska skadorna av älg, rådjur, vildsvin, bilolyckor etc. med storleksordningen 10 % eller mindre (en höjning jämfört med gissningsvis 2 % idag). Det kanske finns någon som har bättre skattningar?

Det sprids en missuppfattning genom att framföra "En så stor vargstam skulle antagligen helt undandras risken för inavel". Inaveln påverkas inte av vargstammens storlek, men takten som inaveln tillväxer gör det. Problemet är att inaveln är hög NU och bör minska, inte att inaveln fortfarande växer! Den spontana invandringen de sista åren har varit tillräckligt stor för att bryta den tidigare trenden att inaveln ökade, så inaveln är på väg ned. Inaveln kommer de närmast åren att minska genom tillförsel av obesläktade vargar. Skulle Sverige nu låta vargstammen växa fritt och vänta med att tillföra nya vargar och inte avvakta effekten av ytterligare spontan invandring, skulle inaveln i framtiden bli högre än med den politik statsmakterna beslutat. MP och V för en politik, som medför högre inavel hos den svenska vargen i framtiden än riksdagsmajoritetens politik! Det är inte dags att diskutera en ökning av vargstammen förrän inplanteringsprogrammet avslutats!

En filosofisk kommentar! Det ligger mycket i att varg avlänkar uppmärksamheten från viktigare frågor. Men se det från den positiva sidan! Vargdebatten är underhållande! Vargen är en symbol för så mycket mer! Regelbundna inslag i TV och press. Stimulerande kulturyttringar som Henrik Ekmans bok, som löste en del av mina

julklappsproblem. Miljoner svenskar har vargar (rasen hund) som familjemedlemmar. Halva svenska folket har någon gång haft en personlig vänskapsrelation till en varg (dvs hund). Självt tycker jag det är jätteintressant. Så se en del av intresset för varg som en kulturyttring och tolka det inte som en intrig mot det som ter sig viktigare ur krasst materiella synpunkter!

Riksdagsbeslutet om max 210 vargar är uppfyllt endast drygt en tredjedel av året (mellan mitten av januari och början av maj), övriga delar av året finns det fler vargar. Detta är genom ett beslut som tagits av naturvårdsverket (om än med "statsmakternas goda vilja"). Detta torde vara oklart för många och ger utrymme för större avskjutning och färre vargar utan att riksdagen tillfrågas.

Riksdagens riktlinje på 200 vargar uppfylls kanske bara någon femtedel av året strax före valpningen (när dödlighet efter licensjakten reducerat antalet under maxantalet).

För omvandlingstalet mellan föryngringar och vargar spelar det stor roll vilken tidpunkt vargantalet avser. Det vettigaste vore väl att syfta på genomsnittsantalet under året.

"Rovdjurspolitiken i såväl Sverige som Norge innebär att Norge enbart räknar "helnorska" föryngringar till det norska beståndsmålet medan Sverige även tillgodoräknar sig föryngringar i gränsrevir." (s12)

Det lever ca 34 vargar på gränsen till Norge men räknas som svenska fast 17 av dem kanske borde räknas till Norge istället.

Att Sverige tillgodogör sig vargar som tidvis befinner sig i Norge innebär att antalet vargar "i Sverige" hittills egentligen har överskattats med 5-10 procent (jag tror de befinner sig i Sverige i något större utsträckning än i Norge).

Jag misstänkte att det knappast skulle ha någon effekt att naturvårdsverket bad jägarna att inte skjuta vargar med sändarhalsband. Men det verkar alltså ha haft viss effekt! Vargjägarna förtjänar beröm för detta och det verkar alltså meningsfullt att markera "genetiskt värdefulla vargar" för att minska risken att de blir skjutna! Men jag skulle gärna vilja se en beräkning på hur många vargar med halsband som sköts om det skedde slumpmässigt för att kunna bedöma effekten. Och antalen är så små att statistisk slump blir viktigt.

Jag håller med om att jägarförbundet har för stort inflytande på faunan. Jägarförbundet har, som Ylva Lindberg påpekar, använt sitt inflytande så att det blivit en olyckligt stor älgstam. Älgarna fördärvar den framtida skogsproduktion. Älgjakten ger ett omedelbart

nöje, kamratskap, kontakt med hembygden och mat i frysen, dvs. nyttan kommer omedelbart vid jakten. Skadan blir mindre resurser för framtida generationer femtio år senare. Med ränta på ränta (lågt nuvärde) förringas de senare skadorna. Många markägare är överhuvudtaget inte intresserade av framtida inkomstmöjligheter från skogen. I dag har köttkonsumtionens höga pris på miljön kommit i fokus. Köttkonsumtion bör generellt reduceras i miljöns intresse, Älgkött betingar nog ett högt pris ur CO2 synpunkt med all CO2 absorberande skog som förstörs och alla bilresor och övriga arrangemang omkring älgjakten.

Däremot har jägarförbundet inte fått gehör för sin linje beträffande varg. Jägarförbundets mål är 15 föryngringar men det finns nu 25. Tre fjärdedelar av svenska folket tycker vad jag förstår att vi skall ha fler vargar än jägarförbundet, dvs. att vi inte skall ha färre än vi har. Jägarförbundet, majoriteten av folket och 80% av riksdagen ligger dock numeriskt nära varandra. Som Carlgren uttrycker det skymmer vargdebatten en bred nationell enighet. I vargfrågan tycker jag oron över och tron på jägarorganisationernas inflytande är överdriven, den avviker inte så mycket från medianen av uppfattningar, och den begränsade avvikelsen "nedåt" har väl förståeliga och respektabla motiv. Även om jag tror vargarna skulle hanteras något biologiskt bättre och framförallt mindre stötande för allmänheten i andra former än licensjakt, så finns det förståeliga och starka motiv för strävan att hantera alla viltfrågor likformigt.

Den ganska drastiska utbrytning ur den relativa nationella enigheten som den ideella naturvården orsakat och anmälan av Sverige till EU, dvs blanda in andra länder och internationellt förringa Sverige framgångar med rovdjursförvaltning, ser jag som huvudorsak till fördjupning av den nationella splittringen sedan slutet av 2009 om det nu finns en sådan. Naturvården hade inte behövt ta till det stora artilleriet omedelbart och välja splittringens väg bara några månader efter att statsmakterna lämnade sin under trettio år mycket framgångsrika vargpolitik. Jägare känner sig ofta som naturvårdare på sitt sätt och det förefaller att ha funnits möjligheter till en större grad av samsyn, respekt och kompromisser än vad det utvecklats till. Statsmakternas uttryckliga syfte är att snart ompröva minimiantalet för varg och ta bort maximiantalet (ur riksdagens direkta kontroll). Den tillfälliga pausen när ett etappmål som fastställdes för tio år sedan hade nåtts gjordes med ett uppenbart bra motiv. Etappmål tolkar jag som en punkt där man reflekterar en tid hur nivån fungerar innan man går vidare. Man skall inte ropa "vargen kommer" för ofta, då kanske man blir mindre trodd, när vargen verkligen kommer. EU är oförutsebart och EU-processen kanske inte går den väg som den ideella naturvården hoppats ens om det skulle gå till en dom mot Sverige, och då blir det mycket svårare att fortsätta den inslagna vägen. Även om EU skulle leda till en

skenbar framgång kanske det får negativa sidoeffekter och kunde ha gått ännu bättre ur rovdjurens perspektiv utan EU. Ett liknande EU förfarande i Finland för några år och ledde till en dom mot Finland. Men förfarandet verkar ha sammanfallit med en nedgång för den finska vargen och den finska vargen förefaller nu att ha ett sämre bevarandestatus än när EU förfarandet inleddes (det är bara i gränzonen mot Ryssland vargsituationen förefaller bra). Jag vet inte om sambandet är kausalt men jag tycker det var dumt av naturvården att ta risken att direkt skada vargens framtid i Sverige bara för att göra en markering.

Älgstammen skulle kunna minskas genom en hög vargstam. För att få väsentlig effekt på skogsskador och trafikolyckor måste vargstammen vara mycket stor (2000-5000 vargar) och vargstammen skulle då få så stora andra ekologiska effekter och leda till dåligt utnyttjande av t ex stora mängder älgkött, att det inte verkar vara en bra ide. Bättre att jägare genomför reduktionen av älgstammen. Fast då måste nog jägarförbundets inflytande minskas.

En kommentar till den svenska vargstammens storlek, som enligt statsmakterna skall maximeras till 210, är dels att den ansvariga representanten för statsmakerna i morse framförde "I dag finns över 210 vargar i våra skogar" och att dels att den i upprop mot licensjakten 2011 som nämndes i en kommentar sägs att det finns 250 vargar.

Vargen utrotades i hela VästEuropa. I ÖstEuropa har man kvar den naturliga vargstammen. Om man i stället gör en jämförelse av nuläget i de länder i Europa där vargen haft en naturlig förekomst men utrotats? Rangordna dem för vargantal och inkludera alla noll-länderna! Och utelämna de länder där vargen alltid funnits. Hur stor andel av länderna ligger då före Sverige?

Inom Sverige får jag intrycket att kunskap och kompetens är kopplat till en negativare attityd till vargens närvaro. Människor som bor i varglän vet mer, men är negativare. Jägare vet mer, men är negativare. Ännu mer "utbildning" av de som redan vet mest kanske inte minskar attitydskillnaderna. Men ta gärna in och ta vara på den kunskap som finns hos experter på de lokala attityderna från länder som har mycket vargar som Ryssland, Estland, Lettland, Litauen och östra Polen för att börja med de närmaste och mest likartade. Man kan också ta upp frågan hur förenligt är höga vargantal med andra naturvårdsintressen. Detta bör rymmas i det stora program för lokal förankring, som kommer att dras igång i samband med vargflytten.

Ökad nationell biodiversitet kan åstadkommas genom att vargarna sprids till fler län! Det nuvarande utbredningsområdet lämnar väl stor del av Sverige vargfritt och ser inte så bra ut på en Europeisk utbredningskarta! Fast det är nog avsikten och något de flesta tycker.

För en eventuell återbevarning av delar av Västeuropa där vargen försvunnit och ännu inte kommit tillbaka, kan det svenska exemplet spela roll. Förmodligen en större, trovärdigare och mindre avskräckande roll om Sverige fastnar för en modell med ungefär nuvarande stam, fast mindre koncentrerad. Sverige kan med större trovärdighet argumentera för att (t ex) Skottland skall inplantera vargar. Sverige kan säkert bistå med teknisk och biologisk kunskap, särskilt efter vargflytten! Vem vet, någon gång i framtiden kan Sverige kanske också bidra med kunskap om hur toleransen mot vargens olägenheter kan hanteras. Uthållig närvaro av varg i Sverige medför också uthållig närvaro i Norge. Närvaro av varg i Sverige minskar sårbarheten för hela den nordeuropeiska vargen. Sverige blir en del i ett regionalt sammanhang. Sverige har alltså regional betydelse. Fast det är mest för "vår egen" skull. Men om engagemanget på motsatta sidor av barriaderna förblir så starkt som idag så fungerar Sverige nog som ett avskräckande exempel på andra länder som vill återintroducera varg.

Det förefaller önskvärt att vargen sprider sig till nya län eftersom:

- Vargtätheten kan då reduceras i de län där den är hög;
- Utbredningsområde skulle då täcka en större del av Sverige. På en karta av vargens utbredningsområde skulle det se bättre ut om huvuddelen av Sverige inte var vargfritt;
- Den känsla av närvaro av vild varg som en majoritet av det svenska folket vill ha kommer fysiskt närmare fler svenskar. På denna punkt är det dock redan ganska bra eftersom varg finns relativt nära både Stockholm och Göteborg.
- Jag tror vargen snart spontant kommer att etablera förekomster utanför (söder om) de nuvarande varglänen, jag tror inte tjuvjakten är tillräckligt effektiv för att förhindra detta, kanske fördröja några år.
- Jag utgår från att naturvårdsverket kommer att skydda varg i nya län utanför renkötselområdet genom att inte låta den jagas förrän det finns en väl etablerad familj.

På sin blogg svarar GG på din fråga: "Omräkningsfaktorn som oftast används är 10. Men enligt forskarna varierar den mellan 8-14. Det har inget direkt samband med kullstorlek." GGs svar tycker jag är ett bra svar.

Kullstorleken är mer relevant för storleken på årets föryngring. Genomsnittlig kullstorlek (säg 3.5) gånger antalet antal föryngringar (säg 23 i helsvenska och gränsföryngringar) ger antalet valpar totalt. Vi kan alltså gissa på 80 valpar. Säg 1 maj 2011 ökar vargpopulationen med 80 och därefter faller den till 1 maj 2012 då stammen - om licensjakten räknade rätt - blir lika stor som ett år tidigare. En angiven storlek på den svenska vargstammen måste syfta på en tidpunkt på året. Säg att det fanns 190 vargar alldeles innan valparna föds, då blir det 270 när valparna fötts och sedan faller det ända tills nästa års valpning. Vargstammens storlek varierar med ungefär 40 % under ett kalender år. Jag kan inte hitta något inlägg i denna Newsmill debatt om förvaltningen av vargstammen, som har angivit tidpunkten för en antalsangivelse.

Jag tillfrågas om hur vargstammen med minskad inavel blir mindre sårbar mot "tjuvjakt".

Tjuvjakt verkar ha mycket stor betydelse för vargstammen. Naturvårdsverk-dokumentet som reglerar licensjakten 2011 sammanfattar: "...redovisades att den dominerande dödligheten utgjordes av illegal jakt, uppdelad på säker respektive sannolik illegal jakt. Totalt uppgick den illegala jakten under perioden 1999-2006 till $16,2 \pm 6,7$ % av vargstammen årligen och motsvarade ungefär hälften av all dödlighet.". Antalet polisanmälningar om illegal vargjakt ökade kraftigt under första halvåret 2010 och var då större än hela 2009. Jag tycker vargens reproduktion borde kunna tillåta en större beskattning vid skydds- och licensjakt än som förekommit, det verkar finnas utrymme för en betydande tjuvjakt. Det gjordes för ett halvår sedan en TV-dokumentär "Vargkriget" som antydde att det faktiskt nu förekommer omfattande tjuvjakt. Ett inlägg till detta Newsmillseminarium säger "I Finland har antalet vargar minskat katastrofalt under fem senaste åren. Å 2005 fanns i Finland 250 vargar. I slutet av 2009 endast 150–160 individer. Det enda förklaringen experterna kan finna är omfattande tjuvjakt." Är tjuvjakten i Finland så betydelsefull är den också ett potentiellt stort hot mot vargstammen i Sverige. Tjuvjakt är det troligen viktigaste hotet mot den svensk/norska vargstammen på kort sikt och åtgärder för att minska tjuvjaktens påverkan är viktiga.

Tjuvjakten är oförutsebar och kan snabbt ändras utan att det kan förutses. Den beror förmodligen på ett fåtal eldsjälar; deras tekniska och logistiska resurser; engagemang; frustrationsnivå; andra fritidsintressen; nätverk; acceptans, samt kompetens hos berörda rättsliga myndigheter. Inavel resulterar för den svensk/norska vargstammen i sänkt kullstorlek och sänkt fertilitet. Minskad kullstorlek resulterar i lägre födelsetal och mindre återväxt. Vargstammens numerär blir därför känsligare för tjuvjakt och oförutsägbara ändringar i

dess omfattning. När inaveln minskar i framtiden kommer kullstorleken att öka. Dvs. inaveln gör vargen sårbarare mot tjuvjakt. När inavelsgraden sjunker kommer vargen att tåla mer tjuvjakt. Vargflytten gör vargstammen mer resistent mot tjuvjakt! Även andra uppkommande hot som epidemier får större chans att uttradera svensk varg om de adderas till de påfrestningar tjuvjakten ger. Visserligen är lägre inavel en patentmedicin som gör vargstammen mindre sårbar för det mesta, men eftersom tjuvjakten är det största hotet på kort sikt, så är detta den viktigaste omedelbara aspekten och också ett skäl att inte fördröja vargflytten.

Några personliga reflektioner och funderingar om tjuvjakt:

1) Den omfattande tjuvjakten har bidragit till att inaveln blivit så hög, annars hade vargantalet stigit snabbare och den "genetiska driften" påverkat något mindre.

2) Tjuvjakten borde minska när det blev licensjakt, eftersom tjuvjakten nu inte längre är begränsande för vargstammens numerär eller tillväxt och populationsbegränsande tjuvjakt på varg är alltså en förlorad sak. Tjuvjaktens huvudsakliga effekt är numera att minska utrymmet för licensjakt, och detta borde resultera i lägre acceptans för tjuvjakten. Detta borde tjuvjägarna förstå nu efter två licensjakter!

3) Olovlig skydds jakt med lindrigare straffskala var visst på förslag att införas då händelsen kan ses som en förklarlig reaktion mot ett upplevt akut hot, men ändå i otillåten form. "Större våld än nöden kräver" eller "utan iakttagande av de föreskrivna formerna" är visserligen straffbart, men kan betraktas som en kraftigt förmildrande omständighet. Lät som en god idé, undrar hur det gick med förslaget?

4) Tjuvjakt mot varg behöver inte längre ses som en särskilt grov form av illegal jakt på ett fredat djur. Vargens närvaro i Sverige eller numerär är inte längre akut hotade. Konsekvensen blir bara en minskad tilldelning till licensjakt. Därmed avdramatiserar man, och gör tjuvjakten mindre glamorös och få tjuvjägarna att känna sig mindre förföljda av en oförstående centralmakt, vilket möjligen skulle kunna minska tjuvjakten, och understryka för tjuvjägarna att den är ganska meningslös. Detta fordrar förmodligen ingen lagändring utan bara att berörd domstol anpassar sig till dagsläget, och om dagsläget blev sämre för vargen kan straffvärdet höjas igen.

5) Det skulle avhålla från tjuvjakt och minska acceptansen om det fanns en direkt koppling mellan tjuvjakt och vargantal. Minskad tjuvjakt ger färre vargar och större tilldelning till den allmänna jakten! Om under 2011 inget fall av tjuvjakt på varg konstaterats föreslår jag att Naturvårdsverket höjer tilldelningen till licensjakt 2012 med fem vargar och nu deklarerar den avsikten. Detta borde vara något Naturvårdsverket ensamt kan bestämma, det faller inom den flexibilitet som finns

mellan max 210 och riktvärde 200, och det är en trolig prognos på möjlig långsiktig uttagsökning vid minskad tjuvjakt.

6) Jag funderade på om det i Finland fanns något samband mellan förfarandet efter anmälan om den finska vargjakten till EU och nedgången i vargantalet, fast det är svårt att tro på ett så starkt kausalt samband mellan EU-förfarandet och illegal jakt.

Göran Johnson påpekar i rubriken att Indien gör mer för sina tigrar än Sverige för sina vargar och gör internationella överblickar.

Indien förtjänar all heder av vad Indien gör för tigrarna och det är inte lätt eller oproblematiskt för Indien. Det är inte bara Indiens tigrar utan två tredjedelar av världens tigrar. Att tigern bevaras är ett globalt intresse och tigern i det vilda är verkligen hotad och Indien lämnar därmed ett stort bidrag till den globala biodiversiteten. Detta finns verkligen starka skäl för den ideella naturvården att stödja. Det finns 100 ggr så många Indier som svenskar, så trots att Indien är fattigt så finns ändå resurser. Tigrarna finns i speciella reservat, inte spridda över landet.

Vargen har varit världens kanske mest spridda däggdjur. Vargen klassas av IUCN globalt i den minst hotade gruppen av djur "least concern", så långt från rödlistning man kan komma. Globalt sett har varg haft en viss tillbakagång, inklusive att den försvunnit i stora delar av Västeuropa, men de sista decennierna är situationen stabil och utbredningsområdet har snarast ökat. Sverige har en promille av världens vargar, fast ur genbevarandesynpunkt är det en långt mindre del, eftersom den svensk/norska vargstammen härrör från bara tre eller fem vargar. Sverige/Norges vargar är inte en "egen" historisk resurs utan härstammar från vargar utanför Sverige. Av den nordeuropeiska (framför allt ryska) vargen är det flera promille Sverige förvaltar, om den svenska vargstammen ökades kraftigt så skulle bidraget kanske kunna öka till flera procent. Sveriges bidrag till vargbevarandet är ur global eller Europeisk synpunkt i det närmaste försumbar och förblir så även om vi ökar numerären.

Det finns skäl att ha en närvaro av varg i Sverige, men att öka vargantalet kan inte motiveras med den stora internationella betydelsen för vargens bevarande. Att det finns många vargar på andra ställen i Europa kan vara ett skäl att ha relativt få i Norden, där de specifika förhållandena tycks orsaka större olägenheter och lägre tolerans än på andra håll. Sverige kan kanske kompensera sig genom större insatser på något annat område inom naturvården och kanske rent av inom rovdjursförvaltning av järv, lo och björn.

"Naturvårdsverket anser att det är viktigt att licensjakten efter varg sker på ett sätt som minimerar antalet sändarmärkta vargar som fålls. Av detta skäl ombeds jägare som deltar i jakt efter varg att, om möjligt, inte fälla sändarmärkta djur." (s 7)

Detta bidrar till att skydda genetiskt värdefulla vargar och hjälper de som studerar och inventerar vargarna. Jag tror också det hjälper att styra jakten från seniora föräldradjur vilket jag tror har fördelar. Det ligger sålunda i hög grad i jägarorganisationernas intresse att denna uppmaning följs, samtidigt som det uppenbarligen inte gör det ur den enskilda jägarens intresse i det ögonblick skjutläge för varg föreligger. Problemet blir väsentligare varje år, då en allt större del av vargarna kommer att vara "genetiskt värdefulla". Hur många sändarmärkta vargar fållades vid licensjakten 2010? Hur många sändarmärkta vargar fanns det vid jakttilfället? Finns diskussion att på annat sätt markera genetiskt värdefulla vargar, så att de inte skjuts när möjlighet uppkommer?

Jag tycker det är bra att minska inaveln med vargflytt och att detta troligen ger en större kullstorlek vilket bidrar till att minska sårbarheten. Och vargarna kommer också att räcka till för att öka licensjakten lite inom ett konstant antal.

"Det verkar nu accepterats att den nuvarande " "svenska vargstammen" inte har sina rötter i Sverige, att det inte är något mål att bygga upp en svensk lokalras av varg, och att man i naturvård kan arbeta med förflyttningar av djur.

Förstärkningsprogrammet förbättrar den svenska vargstammens diskutabla status, men är också bra för att det utvecklar de tekniska möjligheterna att hantera världens vargstam och därigenom ger långsiktiga globala effekter.

Några kommentarer rörande en artikel i FoF:

I artikeln står "Rent krasst har vi i Sverige nu att välja mellan en liten och genetiskt frisk vargstam..."

Jag tror inte att vargflyttprogrammet kommer att leda till en fullständigt "genetisk frisk" vargstam om man menar att djuren blir i genomsnitt mindre besläktade än halvsyskon, och jag tror inte heller någon har påstått det. Å andra sidan tycker jag att man kan hävda att om nu den skandinaviska vargen har levt ett antal generationer närmare besläktade än helsyskon utan att verka stå på undergångens brant, så borde den klara sig utmärkt om individerna blir klart mindre besläktade än helsyskon. Totalt fem förfäder som det är nu låter genetiskt begränsat, vargflytten borde kunna tillföra mer än fem ytterligare och mer än fördubbla det nuvarande antalet förfäder inom den nära framtiden, det måste vara bra genetiskt.

I artikeln står " Storleken på dagens skandinaviska vargstam innebär att det räcker med tre nya reproducerande vargar vart femte år."

Jag tror det - oberoende av storleken!!! - räcker med mindre än en ny reproducerande varg vart femte år (en varggeneration) för att den skandinaviska vargstammen skall kunna betraktas som en del av en gemensam nordeuropeisk vargstam och dessutom minska släktskap och inavel. EUs riktlinjer för rovdjurspolitik öppnar för möjligheten att det räcker med en immigrant per generation. Två kommer dock att förbli ett önskemål även efter genomförd vargflytt för att ytterligare förbättra bevarande status och inte bara vidmakthålla det.

Två reproduktivt framgångsrika vargar har kommit till Skandinavien den sista femårsperioden. Att vargtätheten var lägre tidigare har bidragit till att reproduktivt framgångsrika invandrare var färre eftersom det var svårare att hitta en partner, så vi skall nog vänta drygt ett decennium med att dra slutsatser om ytterligare vargflytt kommer att behövas, det är långtifrån säkert. Den framgångsrika invandringen kan vara högre nu än för tio år sedan. Kynna-reviret i Norge fick i våras en rekordstor valpkull, jag tror frånvaro av inavel bidrog. Inaveln i den skandinaviska vargstammen har faktiskt minskat de sista åren pga. invandringen 2007, vilket stödjer att två invandrare per generation är mer än tillräckligt. När det gäller inavel så spelar dock populationsstorleken en roll så till vida att för en given immigration går inaveln snabbare mot jämviktsvärdet om populationen är mindre.

I artikeln står "De skandinaviska vargarna riskerar att ånyo dö ut. Utan tillskott av nya gener skulle den skandinaviska vargstammen behöva bestå av ungefär 1 000 djur för att vara livskraftig." Även om det vore tusen djur i en helt isolerad vargstam, så kanske den inte skall anses livskraftig i ett mycket långsiktigt perspektiv. Den nuvarande höga inaveln skulle aldrig minskas. Även i en så stor population ökar genetik drift inaveln i varje generationsväxling och minskar den genetiska variationen som ger anpassningsförmåga till nya förhållanden. De flesta bevarandeforskare anser det behövs fler än 1000 för att klara skivan på mycket lång sikt och särskilt om populationen i startläget är så genetiskt utarmad som den svenska. Lyckligtvis är skräckscenariot utan tillskott av nya gener orealistiskt. Under de knappt tre decennier som den skandinaviska vargstammen funnits har det spontant kommit fem nya vargar, så man kan väl utgå från att det kommer några spontant i framtiden också.

Det behövs nog ur genetisk synpunkt flera tusen vargar för att bevara den nordeuropeiska vargen och där har jag svårt att skriva under på att Sverige fullgör sin

del av den målsättningen om vi inte har minst cirka 200 vargar i Sverige, även om det finns motstånd och olägenheter.

Å andra sidan kan starkt inavlade vargstammar klara sig ganska bra, inte minst den svenska stammen är en indikation på detta. Inga säkra tecken på genetisk eller annan ohälsa hittades vid obduktion av de 28 vargar som sköts vid licensjakten 2010. Vitalitet och fertilitet verkar tillräcklig för att nödvändiggöra populationsbegränsande jakt om antalet skall begränsas enligt riksdagsbeslut om max 210, om än kullstorleken verkar reducerad av inaveln. Ett mer drastiskt exempel är Isle Royal vargarna. De bor på en ö i de stora sjöarna i norra USA. Populationen består av efterkomlingar till två eller tre vargar som kom över isen på 40-talet. Det finns ca 20 vargar på ön. Antalet vargar varierar avsevärt över tiden och har varit nere i 10, vilket definitivt borde göra populationen sårbar. Inavelskoefficienten måste ha byggts upp till ett mycket högre värde än i den skandinaviska vargstammen och inaveln verkar ha påverkat vargarna negativt. Situationen är sämre än för de svenska vargarna när det gäller de viktigaste begränsande faktorerna: livsmedelstillgång och konflikter med andra vargar. Men de finns kvar efter 60 år. Verkar lugnande för den svenska vargstammens fortbestånd med nuvarande numerär."

Kullstorleken är tillräckligt stor för att förklara stammens naturliga tillväxt med beaktande av den förmodade inavelsdepressionen i kullstorlek. När vi genom vargflytt minskar inavelsdepressionen får man räkna med att vargstammen naturligt kommer att tillväxa snabbare än nu. Jag hittade t ex en referens på att invandraren till Norge från 2007 hittills fått 24 valpar (fem förmodades i den inledande artikeln). Detta är väl ett skäl till vargflytten, eftersom vargstammen med minskad inavel blir mindre sårbar mot t ex tjuvjakt.

Vargstammen på Isle Royal fortlever trots att populationen genomgår flaskhalsar som är upp till femton gånger trängre än vad som förutses för den framtida svensk/norska vargstammen, och trots att inaveln reducerar dess livskraft avsevärt och trots att kampen för tillvaron måste vara mycket hårdare än i Sverige. Det säger något om inneboende livskraft trots hög inavel som nedsätter livskraften.

Det verkar gå dåligt för vargen i Finland. En anmälan mot den finska vargjakten inlämnades av finska naturorganisationer till EU 2004. EU ville i de inledande diskussionerna att den finska vargjakten skulle stoppas tills vargstammen nådde 1000. Dom föll 2007. Fredrik Widemo (2011) beskriver på sin blogg den finska EU-behandlingen så här: "Previously, Finland was taken to the European Court of Justice over similar issues. The ruling was that hunting had not been detrimental to the

conservation status of the wolf, but Finland was found to have infringed against the Habitat's Directive as it had not been shown that hunting prevents significant damage and loss of domestic animals. As stated above, clear relationships between wolf densities and attack rates have, however, been shown by the Swedish authorities."

Någon form av legal vargjakt har bedrivits i Finland därefter. EU-behandlingen har sammanfallit med en tillbakagång för vargen i Finland med undantag av gränsen till Ryssland, där ju inte bara Finland påverkar. Motsvarande svenska organisationer anmälde den svenska vargjakten till EU våren 2010. Dessa organisationer tror uppenbarligen det är positivt för vargen i Sverige att försöka driva fram en dom av EU riktat mot Sverige, men mot bakgrund av erfarenheterna från Finland är jag långtifrån säker utfallet kommer att leda till en bättre situation för den svenska vargen och svensk naturvård säg 2014.

Jag tror inte det går att göra en meningsfull skattning av den faktiska genetiska effekten av vargflytten förrän några år efter att den avslutats (givet att det inte blir ett uppenbart fiasko förstås), så jag tycker man skall vänta med de långsiktiga politiska besluten.

Det är inte bara en fråga om vad just den initierade vargflytten ger för faktiska effekter, utan också om de varianter som prövas är praktiskt användbara metoder, som kan få fortsatt användning. Går vargflytt rimligt lätt är det ett argument för en mindre vargstam än idag, eftersom stammen blir mindre sårbar. Vargförvaltningen får ett nytt verktyg för akuthjälp i nödsituationer! Om vargstammen skulle te sig akut hotad i framtiden kan man parera med en ny vargflytt!!! Dessutom flyttar utvecklingen av vargflytt-tekniken ytterligare fram Sveriges positioner bland EU ländernas rovdjursförvaltning, där Sverige enligt EUs rovdjursexpertgrupp tycks ha ett gott rykte!

Vargstatus i både Sverige och Norge publiceras årligen i en rapport av Wabakken m fl ("Hedmark"), senast 2010, som kan laddas ned från SNVs jaktsida

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Arbete-med-naturvard/Jakt-rovdjur-och-vilt/Jakt/Jakt-pa-varg/>

I underlaget ingår "Grimsö", observationer av jägare etc. Den skall sammanfatta "allt" och är den rapport som ligger till underlag för licensjakten. Det är en omfattande och informativ rapport. Jag tycker det står ganska väl specificerat om de revir som berör Örebro län (Kloten, Ulriksberg, Loka och Hasselfors). Jag håller med om att spännet

mellan säkert och möjligt vargantal är ganska stort, men tror det är en kompetent gjord skattning. Det är helt enkelt svårare och mer resurs- och tidskrävande än de flesta förstår att skatta hur många vargar det finns! Man måste nog acceptera ett osäkert underlag och utnyttja det på bästa sätt. Men det finns en annan aspekt på rapportering som jag tycker borde ändras på. Jag citerar;

”Flest ulver (186-215) hadde helsvensk tilhold. ... Dessuten hadde i tillegg 33-37 ulver tilhold både i Sverige og Norge. I 2009 ble 19 valpekull bekreftet født i helsvenske revir, 4 ynglinger ble dokumentert i grenserevir og 3 kull ble påvist med fullstendig tilhold i Norge.”

Till vilket land man skall räkna ”gränsvargarna” står inte och i olika sammanhang framförs värden som om den svenska vargstammen omfattade gränsvargarna eller som om den inte gjorde det. Jag tycker det enda naturliga vore att tillgodoräkna hälften av gränsvargarna till Sverige och hälften till Norge!

Svensk rovdjurpolitik har firat en stor triumf med vargen, som på mindre än ett decennium vuxit från 80 över etappmålet 200. Den förestående vargflytten demonstrerar statsmakterna ambition att satsa på en livskraftig vargstam. Den svenska vargpolitiken har enligt ”svensk jakt” fått mycket positiva vitsord av en internationell grupp som varit med och utarbetat EU riktlinjerna för rovdjur. Det är förvånande att det väckt så starka reaktioner när Sverige bromsat upp vid det sedan länge fastställda etappmålet! Nu när etappmålet nåtts avser statsmakterna att så småningom ersätta etappmålet med en miniminivå.

Vargflytten verkar ha svårare att komma igång än man initialt föreställde sig, programmet kanske inte hinner avslutas. Beslutet är högst 20 vargar. Det kanske blir avsevärt färre, exempelvis kanske statsmakterna inte är villiga att tillföra resurser. De administrativa rutinerna för vargflytt verkar inte klara än ett och ett halvt år efter det politiska beslutet. Man vet inte hur många av de utsatta vargarna som faktiskt kommer att bli föräldrar. Man vet inte hur effektivt det tillförda nya blodet kommer att sprida sig i vargpopulationen (här kan vargjaktens utformning spela en stor roll). Det är omöjligt att nu förutsäga hur stor den genetiska effekten av vargflytten faktiskt blir.

När flytten är genomförd skall effekterna utvärderas. Valpar som planteras ut 2014 börjar få egna valpar 2016- 2017 och en del fortsätter att sätta valpar till världen bortom 2019. Det tar något år för forskarna att utvärdera resultatet. En något så när meningsfull utvärdering av de genetiska effekterna kan knappast förväntas förrän allra tidigast 2018.

Utvärderingen kan mycket väl resultera i att ytterligare vargflytt bedöms både behövlig och genomförbar.

Effekten av vargflytt blir större ju färre vargar som finns, eftersom de flyttade vargarna blir en större del av populationen. Därför bör vargantalet inte tillåtas öka förrän tidigast när den politiska behandlingen av vargflyttens effekter är klar, dvs. ca 2020.

Genomslaget av vargflytten blir mycket effektivare om populationen trimmas med jakt under åren efter de tillförda vargarna börjat få avkomma. Om ett minimiantal för vargstammen fastläggs av statsmakterna, bör detta inte framtvinga en ökning av vargstammen före 2020.

Håller påståendena att Sverige slår världsrekord i varghat och har världens minsta vargstam? Jämför med de länder vi gränsar till geografiskt och står socialt närmast och som har en liknande natur.

Antalet vargföryngringar/flockar 2009. Ej inräknat är de som betraktas gemensamma med annat land (för Sverige Norge på svensk-norska gränsen och för Finland på finsk-ryska gränsen).

Sverige 19;

Finland 15;

Norge 3;

Danmark 0.

Vargar förefaller mer populära i Sverige än i någon av våra grannländer! Fast det bör väl snarare uttryckas att Sverige ser på vargen på ett likartat sätt som grannländerna. Eventuella generaliseringar bör nog inriktas mot "Norden" snarare än Sverige.